І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXXI. Ч. 236. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 18-го ГРУДНЯ 1964 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, DECEMBER 18, 1964 No. 236. VOL. LXXI.

ПРЕЗИДЕНТ ПОЧАВ РЕОРГАНІЗАЦІЮ СВОГО КАБІНЕТУ

ДЖАН Т. КОННОР ЗАЙНЯВ СТАНОВИЩЕ СЕКРЕТАРЯ ТОРГІВЛІ ЛЮТЕРА Г. ГОДЖЕСА.

Вашингтон. — Секретар торгівлі 67-річний Лютер Г. Годжес зрезиґнував 16 грудня, і президент Джансон повідомив, що його місце займе 50-річний Джан Т. Коннор, який вже зрезиґнував із становища президента фармацевтичної фірми Мер і Компанія. Коннор є римокатоликом і зареєстрованим демократом ліберального напрямку. Повідомлення Президента про цю номінацію було передаване телевізійною стацією, і при параді були присутні ще такі особи: секретар праці Вілард Вірц та голова Американської Федерації Праці — Конґресу Індустрійних Організацій Дж. Міні. Коннор очолював Крайовий Незалежний Комітет Бизнесменів за вибір Джансона — Гомфрі. Резиґнація Годжеса є першою зміною в кабінеті Джансона після виборів. Перед виборами залишив був становище головного прокуратора Роберт Ф. Кеннеді, який став сенатором із нюйоркського стейту. З різних джерел повідомляли, що плянує залишити своє становище, мабуть в квітні 1965 року, секретар скарбу Даґлес Діллон, але Президент намовляє його, щоб цього не робив. Дехто гадає, що Діллон залишиться так довго на своєму пості, поки не буде готовий бюджет на 1965-ий рік. Годжес відійшов внаслідок старости, а Діллон плянує залишити урядову працю тому, що має перебрати родинний бизнес. Коли б Президентові не вдалося намовити Діллона не залишати свого становища, тоді між кандидатами на секретаря скарбу називають 49-річного директора Чейз Менгеттен банку — Дейвіда Рокефеллера і директора Американської Електричної Корпорації — 55-річного Доналда С. Кука. Коннор має вже за собою урядову службу, бо він був асистентом секретаря фльоти Джеймса Форрестона, а під час війни був головним дорадником Уряду Наукового Досліду та Розвитку. Президент Джансон хвалив Коннора, кажучи, що він є гордий із того, що в його кабінеті буде працювати такий кмітливий, льояльний і патріотичний чоловік, як Коннор, який ніколи не боїться робити те, що вважає за слушне, і що треба зробити. В листі до Годжеса Президент написав, що він не радо прийняв його резиґнацію із становища секретаря торгівлі, бо під його проводом почалася нова ера в міжнародній торгівлі. Годжес, пише Джансон, збільшив співпрацю між промислом і урядом та причинився до розвитку американського промислу. Джансон висловив надію, що до 15-го січня закінчиться перебрання урядування новим секретарем торгівлі. Номінація Коннора розчарувала підсекретаря торгівлі Френкліна Д. Рузвелта, який радо був би зайняв становище свого шефа. Президент вибрав Коннора на новий пост 2-го грудня під час візити бизнесменів у Білому Домі. 5-го грудня асистент Президента Джек Валенті запросив Коннора до Білого Дому, а 9-го грудня Президент 4 години конферував із Коннором і тоді була вирішена номінація нового секретаря торгівлі.

ПРЕЗИДЕНТ ПЕРЕДАВ $82 МІЛЬЙОНИ НА БОРОТЬБУ ПРОТИ УБОГОСТИ

Вашингтон. — У середу 16 грудня Президент Джансон повідомив, що він передає $ 82 мільйони на боротьбу проти убогости у цій країні, з чого яких $ 20 мільйонів припадає на стейт Ню Йорк й суміжні з ним райони. Загальна сума буде витрачена в 50 стейтах, на здійснення 162 проєктів у цій, як назвав Президент, „всенародній війні" на убогість. На цей фінансовий рік, який 30 червня 1965 кінчиться, Конґрес ухвалив $ 784 мільйони на боротьбу з бідністю, з них $ 35 мільйонів ще раніше було призначено на покриття 120 проєктів у різних стейтах. Такі заходи уряду спрямовані на вирівняння життєвої стопи всього населення ЗДА, в першу чергу — покращання соціяльного становища бідних прошарків. Район Ню Йорк — Ню Джерзі взято як ділянцю особливого прицілу в цій боротьбі. Саме місто Ню Йорк одержить з того державного фонду понад $ 5 мільйонів, з них рівно $ 5 мільйонів будуть зужиті через спеціяльну установу на те, щоб забезпечити частковою працею студіюючу молодь, а тій молоді, яка не вчиться — дати цілоденну працю, створивши для того відповідні передумови. Додатковий фонд на боротьбу з убогістю буде переданий Манґеттенському Коледжеві та медичному коледжеві Алберта Айнштайна при Єшіва університеті. Стейт Ню Йорк одержить також понад півтора мільйона долярів на боротьбу з неграмотністю для дорослих. Чималі суми будуть передані Сиракюзькому університетові та Шкільному Управлінню в Боффало, для організації, що опікується молоддю. У 3-ох, залишених військом, центрах будуть організовані табори для технічного вишколу й перевишколу молоді — у Ню Джерзі, Тексасі й Ореґоні. Тільки в одному такому вишкільному-навчальному центрі, в Кілмер, у стейті Ню Джерзі, щороку буде вчитися 2,500 молодих людей від 16 р. до 22 р. віку. Вся урядова програма по боротьбі з убогістю принесе великі соціяльні зміни у цій країні та значно піднесе життьовий рівень тих, кого тут називають бідним — відносно загального американського стандарту життя, найвищого у світі.

Джансон виголосить звернення про стан Унії о год. 9-ій ввечері 4-го січня

Вашингтон. — Пресовий секретар Білого Дому Джордж Е. Ріді повідомив 15го грудня, що президент Джансон зломить довгу традицію і 4-го січня виголосить своє Звернення про стан Унії пізно ввечері о год. 9-ій, а не о год. 12-ій по полудні, як це звичайно бувало в попередніх роках. Ця пізня година вможливить те, що телевізійні та радіові станції зможуть надавати це Звернення до найбільшого числа слухачів. Секретар Ріді заявив виразно — „Промова Президента є не тільки звітом Конґресові, але і цілому американському народові". 4-го січня — це перший день праці 89-го Конґресу. Ріді пригадав, що президент Ф. Д. Рузвелт виголошував своє Звернення про Стан Унії о год. 9-ій ввечері 3-го січня 1936-го року. Президент Л. Б. Джансон вже першого дня виголосить свою промову в Конґресі, бо він бажає якнайшвидше почати здійснювати свою програму. Ріді повідомив, що федеральні агенції жадають на свої потреби від 109 до 110 більйонів долярів, але Президент значно зменшить цю суму, хоч йому не вдасться втримати її коло $100 більйон., і вона певно буде вища. Джансон наслідує Ф. Д. Рузвелта і в інших практиках, і так 15-го грудня з великою парадою приймав 8-ох нових амбасадорів, які склали в Білому Домі свої вірчі грамоти.

АТОМОВА ПОТУГА АМЕРИКИ НЕЗРІВНЯНА В СВІТІ — ВИЯВИВ МЕКНАМАРА НА КОНФЕРЕНЦІЇ НАТО В ПАРИЖІ

Париж. — Секретар оборони Роберт МекНамара виявив у довгій промові на міністерській Раді Атлантійського Союзу в Парижі у середу 16 ц. р. детайлі велетенської атомової потуги З'єднаних Держав, причому доказав цифрами і фактами безпідставність остраху французького президента де Голля, що Европа не може бути певною, чи ЗДА поспішать їй допомогою всіма своїми збройними силами, коли атомова війна загрозить теж існуванню великих американських міст. МекНамара ствердив, що у своєму стратегічному плянуванні Америка не розрізняє атомової загрози для Европи від такої самої загрози для себе, Америки і що не існує такої можливости, щоб можна було „виректися" Західньої Европи в ім'я ведення „малої війни" проти агресивного Совєтського Союзу. Тому в американському стратегічному плянуванні — казав МекНамара — не береться на увагу оборону Европи або Америки, тільки Америки і Европи. Згідно з таким плянуванням коло 40 відс. всіх американських нуклеарних родів зброї стаціоновано або вмагазиновано в Західній Німеччині чи взагалі на европейському континенті, задля оборони Західньої Европи. Потенціяльна вогнева сила нуклеарної зброї, стаціонованої тепер тільки в одній Західній Німеччині, є на 5.000 разів більша від вогневої сили бомби, скиненої на Гірошіму. Та атомова бомба мала силу 14 до 20 кілотонів, а один кілотон рівняється тисячі тонн нуклеарної енергії. ЗДА передали до послуг НАТО більше, як 800 міжконтинентальних керованих ракет „Поляріс" та сотні бомбовиків типу Б-52 з міжконтинентальним засягом та здатних перевозити атомові бомби. МекНамара ствердив, що нуклеарна потуга Америки тепер така могутня, що ніякі дальші інвестиції до існуючих, або запланованих вже нуклеарних сил, не потрібні. Під додатковими запланованими родами нуклеарної зброї треба розуміти морську фльоту з різнонаціональною залогою і атомовими ракетами „Поляріс", по 8 таких ракет на кожному кораблі. Ця остання заввага стосувалась пророчисто Франції, давши їй до зрозуміння, що будована тепер величезними коштами французька нуклеарна зброя насправді не гратиме ніякої ролі в можливій атомовій війні, становлячи тільки маленьку частинку нуклеарного потенціялу Америки. Частина промови американського секретаря оборони — стверджує преса — віддзеркалювала звідомлення Плянувальної Оборонної Комісії НАТО, пред'явленого на окремому засіданні міністрів військових справ і найвищих військовиків 15-ох членських держав НАТО. Те звідомлення Плянувальної Оборонної Комісії НАТО подало теж до відома цікаву пропозицію, що її зголосив головний командант західньо-німецьких збройних сил з титулом „генерального інспектора військ", генерал Гайнц Треттнер: щоб вздовж кордону, що розмежовує Західню і Східню Німеччину створити смугу атомових мін. Хоч це не мало б вирішного значення для можливої атомової війни, проте надавичайно сповільнило б і ускладнило б совєтську агресію. Цей проєкт викликав — зауважує преса — велике зацікавлення у західніх військових колах. Можливо, що під враженням отісї промови МекНамари захиталось дещо дотеперішнє непохитне неґативне становище французького президента де Ґолля у відношенні до питання про інтегровану нуклеарну потугу НАТО. Де Ґолль, як відомо, стояв завжди на становищі самостійної атомової потуги окремих держав, зокрема Франції. Відбулася вже третя довга розмова державного секретаря Діна Раска і де Ґолля. Французький військовий міністер Пієр Мессмер виявив МекНамарі бажання Франції узгіднити різні подробиці нуклеарного стратегічного плянування Франції з американським Летунським Стратегічним Командуванням. Газети не виключають, що прийде до порозуміння з Францією в справі атомової потуги НАТО.

„ЧОТИРИ ГОЛОВНІ" на конференції НАТО в Парижі. В словнику новітньої політики вже записане таке поняття, як „Чотири Великі", що відноситься до голів чотирьох великодержав під час спільної конференції. Для відрізнення від цих „чотирьох великих", кореспонденти створили ще поняття „чотирьох головних", що відноситься не до голів держав, але до міністрів закордонних справ чотирьох головних партнерів Північно-Атлантійського Пакту, яких і видно на цій фотознимці під час перерви в нарадах. Стоять (зліва): американський державний секретар Дін Раск, західньо-німецький міністер закордонних справ Ґергард Шредер, британський міністер закордонних справ Патрик Ґордон Вокер та французький міністер закордонних справ Моріс Кув де Мурвіль.

Франція відмовилася підписати заяву в справі з'єднання Німеччини

Париж. — Французько-німецькі взаємини знову загострилися. Французький міністер закордонних справ Моріс Кув де Мурвіль відмовився підписати 4-державну деклярацію, в якій стверджувано, що настав час відновити справу з'єднання Німеччини. Західньо - німецький міністер закордонних справ Ґергард Шредер висловив з цього приводу „велике здивування", пригадавши, що за два дні раніше Західня Німеччина зробила поважну поступку Франції, погодившись на знижения цін на хліборобські продукти. На те французький міністер закордонних справ холодно відповів, що Франція перестерегла Західню Німеччину, що коли Німеччина приступить до виконання американського пляну про морську атомову фльоту, то справа з'єднання Німеччини буде „ускладнена". Французький президент де Ґолль є непримирливим ворогом того проєкту про атомову морську фльоту, вважаючи її за демонстрацію проти французької концепції суто - европейської збройної сили під проводом Франції. Відмова підписатись під деклярацію в справі з'єднання Німеччини це ніби „відплата" за промову Ґергарда Шредера на Раді НАТО в обороні проєкту атомової морської фльоти. Західньо - німецькі кола не скривають, що коли мають до вибору між Францією і ЗДА, то без надуми вибирають — ЗДА. — твердять західні газети.

В Італії розпочалися вибори нового президента

Рим. — В середу 16 грудня розпочалися вибори нового президента, на місце Антонія Сені, який 7 грудня ц. р. зрікся у зв'язку з своєю затяжною важкою недугою. Керівна Християнсько-демократична партія погодилася на кандидатуру колишнього голови парляменту й колишнього прем'єра, адвоката з Неаполю, 56-річного Джованні Леоне. Однак союзники цієї партії з урядової міжпартійної коаліції, соціялісти, соціял-демократи і республіканці, висунули кандидатуру міністра закордонних справ Джузеппе Саррагата, лідера соціял-демократів. Вибір переводять об'єднані дві палати парляменту і представники автономних районів, разом 963 особи. У перших трьох голосуваннях треба двох третіх голосів, себто 642, у дальших голосуваннях звичайної більшости, себто 482 голоси. В цій ситуації, при розпорошених 544-ох голосах урядової коаліції, вибір можуть вирішити комуністи з своїми 251 голосом або праві екстремісти з своїми 120 голосами. Однак загальна увага італійців скерована в однаковій мірі на вибір президента країни, як на „тимчасове звільнення" 70.000 автомобільних робітників. Загально вважають, що італійські промисловці зробили цим страйком натиск на виборців президента, щоб вони не вибирали „лівого".

Ґолдвотер заявляє, що тільки Айзенгавер міг би перемогти Джансона

Вашингтон. — Переможений републіканський кандидат на президента сенатор Беррі Ґолдвотер заявив в інтерв'ю з представником тижневика „Ю. С. Нюз енд Ворлд Ріпорт", що єдиний колишній президент Д. Д. Айзенгавер міг би був перемогти демократичного кандидата Линдона Б. Джансона. Айзенгавер не міг кандидувати, бо він був вже президентом дві каденції. Ґолдвотер казав, що він не вихваляє себе цією заявою, але, на його думку, немає між републіканцями такого кандидата, який міг би у цьогорічних виборах здобути стільки стейтів, скільки здобув він (Ґолдвотер). Арізонський сенатор вірить, що, може, інші кандидати могли б були здобути дещо більше голосів, але не могли б були перемогти в більшому числі стейтів. Ґолдвотер казав, що вже більше не буде старатися про номінацію на кандидата на президента, але є можливість, що ще може старатися здобути сенаторське становище при найближчій нагоді.

Почалися переговори між представниками сталеварів і власниками сталеварень

Питсбурґ, Па. — 16-го грудня почалися переговори про продовження контракту про працю між представниками спілки Об'єднані Сталевари Америки та представниками 11-ох більших сталеварень. Голова Об'єднаних Сталеварів Дейвід МекДоналд заявив, що сталевари не залишають своїх домагань про збільшення заробітних платень та поліпшення умов праці, хоч власники сталеварень в окремій заяві твердять, що не можливо збільшити заробітні платні без збільшування цін на сталь. МекДоналд твердить, що сталеварні подають невірні числа про свої прибутки, і що деколи вірна статистика є фальшиво використовувана. Робітники не можуть відступити від своїх домагань, бо сталеварні мали в останніх роках такі добрі прибутки, що збільшення робітничих платень і пенсій може відбутися без подорожчання сталі — твердить МекДоналд.

Письменники „Слова" і ОПДЛ відбудуть 26 і 27 грудня Всееміґраційний З'їзд у Ню Йорку

Ню Йорк. — В суботу і неділю, 26 і 27 грудня, тут у приміщеннях Українського Інституту Америки та Українського Народного Дому має відбутися перший Всееміґраційний з'їзд українських письменників, що його скликає очолюване проф. Гр. Костюком Об'єднання українських письменників у екзилі „Слово". У програмі з'їзду заплановано:

Субота 26 грудня, в залі Українського Інституту Америки, 2 Схід 79 вулиця, біля 5 евеню. Від 10 до 1 г. — реєстрація і полагодження з'їздових справ. Від 1 до 2 г. — Відкриття З'їзду, вступне слово голови проф. Г. Костюка. Від 2 до 5 г. — Симпозіюм на тему „Традиції і новаторство", беруть участь: проф. Ю. Шевельов (Шерех), У. Самчук, Ю. Лавриненко, Б. Рубчак, В. Барка; головує проф. Г. Костюк. Запитання, відповіді, дискусія.

Того ж дня, у залі Українського Народного Дому, 140 Схід, 2 евеню, о 7 г. вечора — Літературний Вечір, — зустріч учасників З'їзду з українською громадою Ню Йорку й околиць. За годину перед початком — Виставка української книжки та набуття видань з автографами.

Неділя 27 грудня, в залі Українського Інституту Америки. Від 9 до 1 г. Конференція письменників. Доповіді на загальні теми: Г. Костюк „Література, Батьківщина, Еміґрація", Остап Тарнавський „В англомовному літературному світі", про проблематику української літератури для дітей: Б. Гошовський „Назад до Івана Франка", Леся Храплива — „Українська дитяча література на еміґрації". Вступ на доповіді і Симпозіюм для громадянства — за добровільними датками.

Від 2 до 5 г. по полудні — Організаційні питання „Слова" і ОПДЛ, вступ тільки для членів: звіти, вибори керівних органів, програма праці надалі. О 7-й г. вечора — Товариська вечеря з літературно-концертовою програмою: вступ — за окремими запрошеннями.

З нагоди З'їзду письменників у Ню Йорку — відбудеться виставка праць Дитячої Образотворчої Студії з Торонта

Ню Йорк. — З почину Представництва ОПДЛ ім. Л. Глібова на ЗДА, тут відбудеться 26 грудня, від 6 год. вечора, в залі Українського Народного Дому, Виставка праць учнів Дитячої Образотворчої Студії в Торонто, Канада, що нею керує мистець Петро Сидоренко. На виставці будуть показані кращі праці студійців, виконані олівцем, тушшю, олією, вугіллям, а також декілька ліноритів та поштових карток — репродукцій малюнків студійців. Чимало з тих праць тематично присвячені Тарасові Шевченкові. Виставку можна оглянути від год. 6 вечора, а потім — після закінчення Літературного Вечора письменників „Слово" і ОПДЛ для громадянства, що відбуватиметься в тій же великій залі в Українському Народному Домі.

У Торонті помер Володимир Дейчаківський, провідний діяч

Торонто. — У п'ятницю 11-го грудня помер на 52-му році життя внаслідок серцевого удару бл. п. Володимир Дейчаківський, родом із Ямниці в Західній Україні. З молодих років він був членом Організації Націоналістів, потім членом Проводу ЗЧ ОУН, і останньо — провідним діячем Організацій Визвольного Фронту. Покійний був в'язнем польських і німецьких концтаборів. У Торонті Дейчаківський був довголітнім членом дирекції та працівником „Гомону України". Залишив дружину Ірину і троє малолітніх дітей. Вічна Йому пам'ять!

Пасейк відзначує 50-річчя Українських Січових Стрільців

19 грудня ц. р. 34-ий Відділ ОДВУ ім. В. Біласа й Д. Данилишина в Пассейку відзначує Ювілейним Бенкетом 50-річчя Українських Січових Стрільців. Святочну доповідь виголосить ред. Я. Гайвас; спомин про УСС та тодішні часи дасть учасник голова УРСоюзу п. А. Батюк.

В мистецькій частині беруть участь Лідія Грабарчук і Василь Мочула — деклямації. Стрілецькі пісні співатимуть Д. і М. Мерени.

Для гідного відзначення Українських Січових Стрільців Організаційний Комітет запрошує до участи в цьому Святі все українське громадянство Пассейку і околиці.

Зголошення на Ювілейний Бенкет приймають І. Бішка й В. Марущак.

● **Ген. Олександер Загродський**, який досі перебуває у лікарні Белвю в Ню Йорку, знаходиться тепер на дальшому лікуванні в лікарні на Стейтен Айленд, Н. Й. під такою адресою:

Sea View Home — Richmond Borough Hospital, Staten Island, N. Y.

В АМЕРИЦІ

● **Федеральне бюро погоди** передбачає, що друга половина грудня і початок січня будуть холодніщі від пересічної температури. Пересічна температура для цього періоду є така: Ню Йорк — 34 ступні; Шикаґо — 5.2; Денвер (Колорадо) — 29.8; Сан Франсіско — 48.8 і Анкорадж, Аляска — 12.5. Має бути більше атмосферичних опадів, як звичайно буває.

● **Крайова Аеронавтична і Космічна Адміністрація** плянує випустити новий сателіт — бальон, 10 поверхів заввишки, який кружляв би принаймні 5 років довкола землі та відбивав би на собі сонячне світло. Цей сателіт багато разів фотографували б із різних місць на землі та тим способом могли б геодезисти (землеміри) робити мапи різних місць на землі. Цей бальон був би для землемірів тільки пунктом на небі для їхніх помірів.

● **Уряд публічного здоров'я** стверджує, що недуга сифилісу дуже поширена в 30-ох великих містах ЗДА, хоч 10 років тому сподівалися, що „чудодійні ліки" зовсім знищать цю недугу. В 1957 році було 6,252 випадків сифілісу, а в 1964-му році — 22,733. Та в дійсності число хворих виносить коло 200,000, бо велике число заражених не зголошує своєї недуги.

● **Нюйорський адвокат** Марк Лейн, який якийсь час був оборонцем пані Марґарет Освалд, матері Лі Гарві Освалда, заявив, що він викінчує книжку про вбивство президента Кеннеді. Лейн обіцяє „розкрити" тайну цього вбивства, критикуючи звіт Комісії Воррена.

У СВІТІ

● **Московська „Літературна Газета"** бідкає, що підсовєтські громадяни все ще не можуть виректись старих передреволюційних навичок, плеканих на „гнилому Заході", та наводить на приклад — „на пиво" (типси), що їх дають люди в СССР кельнерам, водіям в таксівках і дівчатам в гардеробах, — усупереч довголітній кампанії, щоб цього не робити.

● **У Пакістані**, що формально все ще належить до прозахіднього Південно-східнього азійського пакту разом із ЗДА, обидва кандидати у тамошніх президентських виборах, президент Мохаммед Аюб Хан і пані Фатіма Џиннах, відпекуються будь-яких теплих почувань у відношенні до Америки й американців. Америка настільки непопулярна в Пакістані, що газети промовчали, що ЗДА й Бельгія врятували недавньою своєю акцією в Конґо 150 пакістанців, що їм грозила смерть з рук повстанців.

● **Туристичний рух** у Греції був за останній рік куди менший, як попереднього року, всупереч дбайливому плянуванню і всім розрахункам. Завинив гострий конфлікт довкола острова Кіпру, з загрозою вибуху грецько - турецької війни.

● **У Польщі** міністром внутрішніх справ став колишній шеф польської поліції генерал Мочар а міністром культури комуністичний проводир з Кракова Люціян Мотика, який нібито толерантніший у відношенні до письменників і мистців, як його попередник на тому становищі Тадеуш Ґалінський, котрого перенесли на становище директора державного видавництва книжок.

● **В Югославії** відбувся в минулому тижні конґрес комуністичної партії, який обрав новий 155-членний Центральний Комітет. Відсунули з нього 44 давніх членів, залишили 81 та доповнили 71 більше. Присвні уладили овацію своєму „вождеві" Тітові, який залишився на пості генерального секретаря партії.

● **На Малярщині** засуджено 5 осіб, між ними двох колишніх членів парляменту, на в'язничні кари від 10 місяців до 10 років за спробу відновити заборонені Народно-демократичну і Ліберальну партії з метою скинення комуністичного режиму.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provide for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сіті і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Чеки і моне ордерс виставляти на: "Svoboda".
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J. 07303

Обережний Президент

Той, хто сподівався, що президент Линдон Б. Джансон після своєї великої виборчої перемоги, відчувши під собою сильну підставу, проведе поважні зміни і поведе енергійну політику на внутрішньому й закордонному фронтах, — той розчарувався. Покищо віроґідні й звичайно добре з вашингтонськими кулісами ознайомлені коментатори, як ось шеф бюра „Ню Йорк Таймсу" у Вашингтоні Джеймс Рестон, запевняють, що не буде ані швидких, ані глибоки[illegible] що вся ера Л. Б. Джансона стоятиме під знаком — обережности.

Згаданий угорі коментатор виправдує політику повільного темпу, поміркованости й обережности нинішнього Президента ЗДА його персональною вдачею і неначе традиційною тактикою. Л. Б. Джансон, перед тим, як вирішити якусь справу, перевіряє її „армією дорадників, платних і неплатних, офіційних і неофіційних". Рестон виправдує таку політику в закордонній політиці також таким загальним твердженням: „Мало є тепер познак, що живемо в ері, в якій потрібна геройська ініціятива". Він твердить, що надто поквапні й надто рішучі звороти в закордонній політиці погрожують поглибленням розбіжностей, що існують між західніми альянтами, загостренням відносин з Совєтами, вибухом війни з комуністичним Китаєм на Півдні Азії. Рестон признає, що така надзвичайна обережність породжує невдоволення і між палкими прихильниками, але Президент ледве чи змінить цей засадничий свій підхід.

Дуже дискусійним є питання, чи дійсно теперішня ера не вимагає виявлювання „геройської ініціятиви". Нема сумніву, що у відношенні до таких союзників, як Британія Гаролда Вільсона чи Франція Шарля де Голля, годі стосувати політику ставлення їх перед доконані факти. Однак трудно погоджуватися з наслідуванням Америкою політики Об'єднаних Націй: приймання в усіх справах таких компромісових і ялових резолюцій, які не всилі розв'язати ні одної поважної і наболілої міжнародної справи. Ніхто, мабуть, не сумнівається, що відсування у майбутність поважних вирішень та стосування до всіх справ надзвичайної обережности змушує Америку зберігати до безконечности півмільйонову армію в Німеччині та витрачати щороку кругло $50 000 000 000 на збройні сили, в тому числі на Шосту і Сьому фльоти, які бережуть мир на Близькому і Далекому Сході. Як довго можна ґальванізувати такий стан? І чи виграє на цьому престиж ЗДА?

Правда, роля президента Джансона тим трудніша, що Джан Фостер Даллес був, мабуть, останнім державним секретарем, про якого було відомо, що це він насправді формував і формулював закордонну політику, схвалювану президентом Айзенгавером, який мав до Даллеса необмежене довір'я. Після смерти Даллеса керівництво закордонної політики приписували вже безпосередньо Айзенгаверові, Джанові Ф. Кеннеді і тепер приписують Джансонові, знаючи, що на кожного з них також інші дорадники в міжнародних справах мали і мають не менший вплив, як його мав урядуючий державний секретар. Щодо президента Джансона, то його повільність і обережність у відношенні до закордонно-політичних проблем спричинена ще фактом, що він завжди більше цікавився і цікавиться такими внутрішніми американськими справами, як шкільництво, шпитальництво, комунікація, боротьба проти вбогости, проти злочинности. Тому й кинув він гасло „величного суспільства". Але цьому гаслу треба теж щойно надати реальний зміст.

Червонокубинський „експорт"

Куба може виступати на міжнародному ринку тільки як експортер цукру, вироблюваного з цукрової тростини. Значну кількість цукрової продукції Куба експортує до країн совєтського бльоку, щоб бодай чимось відплачувати за машини, промислове обладнання, кредити і зброю. Але відколи прийшов на тому острові до влади режим Фіделя Кастра Куба вдалася до іншого роду експорту, особливо в країни Латинської Америки — „експорту комунізму". Хоча один з її міністрів, відданий і правовірний комуніст, недавно сам собі приклав до скроні пістоля у висліді внутрішньорежимової кризи, — Куба продовжує експортувати ту ідеологію, проти якої безмовним криком кричать поневолені Росією народи та країни-сателіти.

Ось лише декілька фактів з останніх подій у країнах Латинської Америки, що свідчать про поширення кастрівського „експорту" на Західню гемісферу. У Колюмбії є вже цілі села, де прокомуністичний так званий „Рух робітників, селян і студентів" почуває себе паном становища. У Болівії велетенські і важливі у стратегічному відношенні державні копальні цинку контролює комуністично настроєна міліція профспілки. Не так давно преса повідомляла про викриття червоних змовників у одній із провінцій найбільшої південноамериканської держави Бразилії. Українець, який мандрував з кінокамерою у джунґлях Бразилії, розповідав, як він опинився в самому гнізді червоної підривної діяльности. На галявині, оточеній непролазними хащами, поблизу індіянського селища, стоїть величезний дім „догляду" чи „допомоги" індіянам. До того дому підвезли декілька скринь, нібито від якоїсь харитативної організації в ЗДА. Але у скринях він побачив стоси комуністичної літератури португальською мовою. У Венесуелі вже в 7-ох провінціях діє прокастрівська „національно-визвольна армія", теророизуючи антикомуністів. „Ню Йорк Таймс" із 6-го листопада повідомляв, що „венесуельські комуністичні повстанці звернулися із закликом до всього комуністичного світу про допомогу". У Венесуелі діє „Національний Визвольний Фронт", який уже й не старається замасковувати свої комуністичні завдання та прагнення. Одночасно, від 1-го жовтня цього року у Гавані, на Кубі, розпочав працювати „Кубинський Комітет солідарности із Венесуелею", який утримує тісні зв'язки із „Національним Визвольним Фронтом", очевидно, допомагаючи йому в підривній роботі. У стейті Ляра урядові війська, з допомогою гелікоптерів, 4-го листопада розігнали одинадцять комуністичних терористичних груп, які перед тим зірвали декілька нафтових ліній, помпувальну станцію й інші інсталяції, припинивши доставу 50 000 барил нафти денно. Комуністична ворохобня у Венесуелі зайшла вже так далеко, що антикомуністична спілка портових вантажників у Каракасі заявила 3-го грудня, що буде бойкотувати англійські, данські, канадійські й інші кораблі, які привозять чи відвозять вантажі до Куби. Але англійський амбасадор у Каракасі сказав, що такий бойкот, мовляв, мало пошкодить Кастрові, зате пошкодить самій Венесуелі, експорт якої в Англію перевищує імпорт англійських товарів.

Щоб успішніше боротися з економічною відсталістю, отже й з комуністичними впливами в країнах Південної Америки, ЗДА збільшили економічну допомогу членам „Союзу для Поступу". Впродовж 10 років ЗДА мають вкласти в ті країни $20 000 000 000. Одночасно „експортує" до тих країн і червона Куба: заворушення, змови, вбивства і динаміт.

М. Мельник

ПОЛІТИКА НАЙМЕНШОГО ОПОРУ

Закордонна політика ЗДА після другої світової війни домінувала в політичних потягненнях майже всіх західніх держав. Але особливих успіхів не мала. Є, очевидно, багато речей, що про них тяжко сказати тепер — чи це був успіх, чи поразка. Та багато інших подій можна недвозначно склясифікувати у той чи інший спосіб.

Наприклад, можна писати томи про причини втрати Китаю для вільного світу, але ніхто не може сказати, що ця втрата була неминучою. Так само не можна трактувати віддання східньоевропейських держав під виключний вплив СССР, як річ, що її не можна було оминути. Кажуть, що коли б Америка під час мадярського повстання виступила принаймні з паперовою деклярацією підтримки, то Мадярщина була б тепер вільною державою. Також Куба не мусіла стати комуністичною країною.

Це все помилки американської закордонної політики, бо ні в одному із згаданих вище випадків не можна сказати, що були вони неминучі.

Не можна не згадати ще одної речі. Американська політика донедавна спиралась на заложенні, що комуністична ідеологія сильніша за національні почування. І це також була помилка.

Нарешті треба згадати, що якимсь дивним чином маси людей у різних частинах світу уважають найбільш імперіялістичний режим оборонцем національної та індивідуальної свободи, а найбільшу демократію — імперіялістичним хижаком.

Які ж успіхи американської закордонної політики?

Один із найбільших її успіхів — економічна допомога Европі, далі інтервенція в Греції і стримання комуністичної експансії в Кореї. Говориться й про те, що сателіти в значній мірі унезалежнились від СССР, і це називається успіхом. Немає сумніву, що це — корисна річ, але тяжко сказати, наскільки реальна ця користь. Є всі причини припускати, що уряди сателітних країн певних границь незалежности з власної волі не переступлять. Ґомулка, Кадар, Новотний, Тіто, хоч і переконані в тому, що мають рецепту на щастя своїх підданих, знають теж, що вони довго не втрималися б при владі, якби СССР раптом став демократичною державою. Та коли б хтось із них навіть і хотів піти за прикладом Мазепи, здоровий розум сказав би йому „ні". Він же ж не мав би найменшої надії на підтримку Америки в разі повторення „мадярської пацифікації". І тому, здається, немає найменшої причини для того, щоб якийсь сателіт перейшов той рубікон і став, принаймні, невтральною державою. Юґославія мала для того стільки нагод, посилених значними сумами долярів, але в критичних ситуаціях завжди ставала по стороні Москви.

Яка ціль американської закордонної політики?

Перед китайсько-совєтським конфліктом видно було бажання Вашинґтону причинитись до того, щоб СССР перейшов еволюцію і став демократичною державою. Якщо б це не було можливе, тоді вистарчило б, щоб Москва зрезиґнувала принаймні з активної підтримки політичних переворотів у різних країнах світу.

Методи для досягнення тієї цілі були чисто дефензивні. Встановлено певні зони довкруги СССР, і вирішено їх боронити. Підписано кілька договорів для спільної оборони чи військової допомоги, часом сполученої з допомогою у вишколі військових частин. Разом з тим ішла допомога економічна. Але у стороннього обсерватора складалось враження, що чим ближче до границь СССР, тим обережнішими були ті заходи. Це, зокрема, можна було завважити у відношенні до европейських країн-сателітів: з одного боку, йшла до них економічна допомога, а з другого представники уряду ЗДА відвідуючи ті країни, давали зрозуміти їх населенню, що на випадок якогось конфлікту на допомогу Америки розраховувати воно не може.

Щодо самого СССР, то ця політика спиралася, здається, на такому розумуванні: войовничість Москви і її посилене зброєння треба пояснювати не так тим, що вона хоче здобути домінуючу ролю в світі, як тим, що вона боїться за свою власну шкіру. Отже треба робити все, щоб совєтський уряд почував себе цілком безпечно. Ніяких погроз, ніяких гострих декларацій, навіть „Голос Америки" повинен обмежуватися переданням новин, як пропаґуванням добрих прикмет демократичного устрою і вільної економіки. Тоді прийдуть один договір за другим і кінець-кінцем — бажані наслідки.

Щоб ті наслідки прийшли, треба також спиратися виключно на росіянах, а проблему не-російських національностей в СССР скреслити з офіційної політики, бо вона тільки іритує росіян і сповільнює їх метаморфозу.

Для цієї політики використовується масу людей, витрачається масу енерґії, грошей, пропаґандивних засобів. І це все робиться для втримання і скріплення лише „периферій. Основний центр неспокоїв і загроз для цілого світу уважається за недоторкальний.

Ці всі розрахунки називається дуже скомплікованою, хитрою і далекойдучою політикою. Але в дійсності є багато арґументів для того, щоб назвати цю політику — політикою найменшого опору.

Конфлікт Москва-Пейпінґ висунув проблему китайської загрози. Дехто з американських політиків уже тепер вважає цю загрозу такою реальною, що готов на союз із СССР таким, яким він є.

Коли зважити основні арґументи „за" і „проти", тоді, мабуть, не можна заперечувати, що ця політика найменшого спротиву може увінчатися успіхом. В дійсності вона тепер куди твердіша, як була за часів Чемберлена. Але, з другого боку, можна твердити, що вона повна небезпек і може допровадити до світового конфлікту.

Хто може сказати з певністю, що Москва зречеться амбіцій стати першою потугою в світі? Хто може запевнити, що большевицький провід протягом, скажімо, найближчих двадцяти років зречеться диктатури, і СССР стане демократичною державою?

Москва ні на хвилину не припиняє підривної роботи у різних частинах світу. Недавно італійські комуністи збільшили число своїх прихильників у виборах. Ситуація в Південній Америці, Африці й Азії часом ліпша, часом гірша, а назагал незвичайно небезпечна. Припустімо, що Південний В'єтнам остаточно попаде в руки комуністів. За якийсь час за ним піде якась інша країна на тому чи іншому континенті. А ще за якийсь час дві-три нові країни стануть войовничими „антиімперіялістами". Чи це неможливо?

Такого роду розвиток подій напевно не заохочуватиме Москви зректися своїх амбіцій.

Всередині СССР відбувається еволюція. Останнім часом, внаслідок економічних невдач, вона досить далеко пішла в напрямі лібералізації, і в майбутньому, мабуть, піде ще далі. Та чи це значить, що під тиском цих невдач російська комуністична партія зрезиґнує із своєї домінуючої позиції і запровадить демократію? Скільки диктаторів в минулому добровільно зрезиґнувало із своєї влади? Зокрема, чому московські большевики мають здавати свої позиції якраз тепер? Вони ж ніколи дотепер не мали такого знаменитого виправдання свого імперіялізму, яким є комуністична ідеологія.

Отже, є досить поважних арґументів, щоб припустити, що політика найменшого опору і недоторкальности СССР може стати ризиковнішою і небезпечнішою, як будь-яка активна політика супроти того комуністично-імперіялістичного центру.

Припустімо, що двадцять років тому президент Америки вирішив піти на шлях такої активної політики. Він і його наступники періодично нагадували б людям у цілому світі, що СССР це в дійсності російсько-комуністична імперія, яка поневолює цілий ряд колись незалежних народів. Що ці народи мають право на свободу і що там відбуваються національні процеси, які скоріше чи пізніше допровадять до заворушень і неспокою. Що, за вимком Китаю, здається, немає на світі іншої країни, де людина, без огляду на національну приналежність, терпіла б такі обмеження свободи. І що єдина тривала розв'язка проблеми Сходу, а може й цілого світу, це незалежні національні демократії на місце СССР.

Які були б наслідки послідовного стосування такого підходу? Чи ситуація сьогодні була б гіршою, як вона є? Напевно ні. Натомість маси людей у всьому світі почали б сумніватися в тому, що совєтський політично-соціяльний і економічний устрій дійсно такий ідеальний, як його представляє совєтська пропаґанда, що СССР дійсно такий завзятий оборонець національної і індивідуальної свободи, а Америка дійсно така ненажерлива імперіялістична країна визискувачів.

Не виключене, що такий поважний підхід до проблем закордонної політики ще прийде, зокрема після якоїсь великої невдачі. Політика найменшого спротиву, принаймні донедавна, була дуже вигідна. Її було легко пропаґувати і обороняти під час виборів, і вона, принаймні на поверхні, давала запоруку обережної відповідальности, миру і спокою. Та чи вона допровадить до тривалого миру? Може так, а може ні. Ми сильно сумніваємося щодо першої можливости.

Леся Лисак

ІСТОРІЯ ПОВТОРЮЄТЬСЯ...

Кажуть, що вояки наполеонівської армії, які вернулися з походу на Москву, до кінця життя не могли забути того, що пережили. Бо вони були свідками таких дантейських сцен війни і пережили такі жахіття, що їх не можна викреслити з пам'яті.

В цьому випадку — не важно, за яку ідею вони боролися, бож у тих часах ідеї визначали не самі народи, а їх короновані провідники, — але факт вояцької посвяти, вірности й страждань залишається незмінний. Бо ціна життя на полі бою завжди така сама...

Кажуть, що найкраще місце у сповнених старовинною поезією псальмах Вечерні — це слова „Нині отпущаєтся раба Твоєго, Владико, по глаголу Твоєму со миром". Коли ви призадумаєтесь над цими словами, ви знайдете там глибину глибин. Бож людина, що жила стільки років, вижидаючи приходу Месії — сповнення своєї найбільшої мрії — дізналася, врешті, що це здійснилось. І що ж може викликати більшу екстазу, як свідомість, що довголітня мрія — стала дійсністю?

Кажуть, що історія повторюється...

З деякими змінами щодо обставин і загального характеру, бож „часи і люди міняються", але суттєві речі остаються незмінні. Історія повторюється...

У нашому щоденному житті ми часто зустрічаємо тих, кому пощастило вирватися з жахливого „кітла смерти" — з-під Бродів. Про ті несамовиті дні липня сорок четвертого року вони здебільша нерадо розказують принаґідним знайомим. Вони ніколи не позують на „героїв" і не ждуть на сантиментальний оклик „ах, як ви могли щось таке видержати". Вони — колишні вояки, а вояк мусів бути твердим. Але я певна, що ніхто з них не зможе забути пережитого, і може навіть інколи приходить їм на думку, що те, що вони залишилися живі — це майже чудо...

Недавно один з учасників бою під Бродами якось згадав про це вголос. А власне не згадав, а відповів на поставлене йому питання. Він, як усі його товариші зброї, був скупий на слова. Але несподівано його погляд пішов у далечінь, і він тихо, неначе сам до себе, почав говорити:

„Знаєте, мене послали з кільнома стрільцями у розвідку. Ми вважали, що большевицькі артилерійські позиції знаходяться за лісом. Ми пішли туди. Виявилось, що ворога там ще не було. Пастушки пасли там корів, а селяни працювали на полі. Почувши, що ми говоримо між собою по-українськи, вони обступили нас і почали випитувати про воєнні дії. До гурту підійшов, а радше пришкандибав, спираючись на костур, старенький дідусь. Він був вдягнений в білу полотняну одежу, підперезаний поверх сорочки старосвітським поясом, в солом'яному капелюсі на голові. Сиві вуса й довга сива борода робили його схожим на біблійного патріярха. Йому було дев'ятдесят три роки. Він спровола запитав: „А хто з вас буде старший?" Я виступив наперед і сказав: я. Дідусь довго дивився на мене, на мій мундир, а потім спитав: „То ви кажете — українець?" Почувши притакуючу відповідь, показав ціпком на моїх стрільців: „А то-ті вояки — то також українці?" — „Так, ми тут всі українці, дідусю, — відповів я. Хіба ви не чули про Українську Дивізію?" Старенький протер руками очі. „Чув-ім, синку, чув, іном не вірив". Згинаючи з трудом коліна, він клякнув на землю, зняв капелюха, склав руки як до молитви і, дивлячись вгору, промовив: „Боже, тепер вже можу вмерти, бом видів своє войско".

———

Не знаю, чи вояки Дивізії, які були свідками цього епізоду на брідських полях, вернулися звідтіля, чи може залишився між живими тільки цей один старшина, що розказав найбільш зворушливу подію, яку будь-коли довелось мені чути. Якщо так, хай тепер дізнаються про неї ті, що боролись, і ті, що може інколи сумніваються в доцільності подій тисяча дев'ятсот сорок четвертого року.

Бо старенький дідусь з подільського села на вид українського вояка, дармащо в чужому мундурі, сказав ті самі слова, що їх дві тисячі років тому прорік біблійний патріярх на вістку про визволення людського роду. Різниця хіба в тому, що наш дідусь мав на думці визволення нашої землі — нашого народу...

Скажіть, чи історія не повторюється?

Кінець одного „командарма"

Про „Якіра-командарма", співали в Україні до 1935 року вимушено-казьонні пісні, по всяких воєнкоматах висіли його портрети. І раптом — усе зникло, а Іона Якір, опинившись у „ворогах народу", був розстріляний.

Якір народився 1896 р. в Кишиневі, в молдавській зрусифікованій родині. Вчився спочатку в Молдавії, потім у Базельському уніврситеті. Після 1914 р. працював у Харкові, вступив до партії, підтримував Леніна. Повернувся до Кишинева, де розповсюджував пропаґандивні комуністичні листівки. У частині червоної армії бився проти румунів, Денікіна, Махна. Партійний висуванець, Іона Якір став, врешті-решт, на початку 1935 року командувачем Київської військової округи, був нагороджений орденами та вирізнявся безоглядною відданістю комуністичним ідеям.

Але — „революція пожирає своїх дітей". Так сталося і з цим „командармом". Що саме і як — досить докладно розповідає П. Бабенко в журналі „Україна" з жовтня ц. р.:

„Якіра терміново викликають до Москви. Летіти літаком не дозволили. Сальон-вагон, в якому він їхав, у Брянську раптово відчепили. Якір спав. Його розбудили працівники НКВС (ҐПУ). Забрали пістоль, пред'явили ордер на арешт"... і далі там читаємо: „Ув'язнений за наклепом, у передсмертному листі він писав: „Я чесний і відданий партії, державі, народу боєць... Я помру зі словом любови... до партії і країни"... Три крапки після слова „любови" — поставлено в редакції київського журналу „Україна", бо там напевно стояло: „зі словом любови до великого Сталіна".

Так згинув Якір, про якого співали офіційні пісні, але про якого й тепер — після „реґабілітації" — ніхто в Україні співати не буде, бо немає за чим шкодувати. (вг).

РОМАН МІХНЯК

ПРОБЛЕМИ НАШОГО ЗДОРОВ'Я

(8)

Albert Ed. Wiggam (New Techniques of Happiness, New York 1948) твердить, що наше щастя — це не спеціяльний дар неба, кожний може собі його присвоїти. Щастя це те, що дає нам вдоволення: фізичне здоров'я, життьові осяги, любов, родинне життя, суспільне, мистецьке, політичне, віра в Бога і т. п.

Щастя залежить також від нашого погляду на справу. Є люди, які в тих самих відносинах щасливі, — інші — нещасливі.

Щастя залежить від індивідуального фізичного стану.

Немає двох людей, які мали б ту саму кількість щастя в тому самому стані, за тих самих обставин.

Коли говоримо про кількість, то значить, що щастя можна міряти.

Психологи виготовили певні методи, скалі щастя, якими можна його виміряти. Це ряд питань, на які треба дати точну відповідь. Кожну відповідь зазначується пунктами. Коли є перевага додатних пунктів, тоді людина щаслива.

Тести показали, що американці в більшості щасливий народ.

Кожний, хто бажає, хто хоче, хто вчиться і старається бути щасливим, може стати щасливим. Треба привикати бути щасливим. Розвиваючи звичку бути щасливим, матимемо тоді силу створити своє власне щастя.

Norman Vincent Peale: The Power of Positive Thinking, New York 1952, каже: „Розвивати звичку бути щасливим можна тільки через щасливе, позитивне думання". Коли приходять якісь нещасливі думки, зараз треба їх стримати, відкинути і замінити думками про щастя. Чи рано встаємо, чи лягаємо спати — не сміє бути іншої думки.

Щастя приносить нам і фізичну красу: жар до шкіри, блиск до очей, пружність у кроках, ґрацію в тілі.

Погляньте на прохожих: більшість є стурбована. Видно це по їх обличчях, їх рухах. Видно напруження, втому в цілім тілі. Мало між ними щасливих, і вони визначаються красою від інших.

Чи українці щасливий нарід?

Якщо ні, чи можуть бути щасливими?

Проф. Євген Онацький (Проблеми, В-во „Ключі" 1956) пише: „Всі дослідники української духовости прийшли одозгідно до висновку, що українці відзначаються емоційною вдачею, себто, що в їх житті емоції відіграють велику ролю і часто навіть переважають над інтелектом і волею".

В. Липинський пояснює надмірною чутливістю українську легку запальність і скоре охолоджування.

„Емоційність — каже дальше Є. Онацький — це великий дар Божий, бо вона лежить в основі кожного мистецтва, кожної творчости, але в наших невмілих руках цей Божий дар перетворився в Божу кару. Від нас залежить повернути її первісне, творче, а не руйнівне, значення."

Українська емоційність, з розвитком нашого інтелекту і волі, може стати джерелом нашої найбільшої творчости і щастя.

Людина емоційна, чуттєва, вразлива — здібна перейматися всім гарним, добрим, справедливим, вона здібна до найвищого ідеалізму. А такі ідейні пориви чи це не є щастя?

Змагання людини до чогось великого мусить давати і велике щастя.

Коли українська чутливість буде керована інтелектом і сильною волею, українці можуть зайняти визначне місце в розвитку людства і бути цілком щасливим народом.

У змаганнях до здоров'я і довговічности наші емоції мусять бути тільки позитивні. Багата емоційно українська душа зможе створити чарівний світ думок, а наші національні стремління будуть нескінченним джерелом нашої життєздатности й творчости.

Д-р О. Кульчицький (Проблеми, 1956), розглядаючи поодинокі аспекти укр. психіки, каже, що емоційно-почуттєвий характер зменшує працю чинника раціонально вольового. Це в свою чергу послаблює активність.

Але коли наша емоційність буде йти разом з розвитком нашого інтелекту й волі, тоді буде рости наша активність. Сильна думка, ідея, скерована в одному напрямі, здібна усунути всі перешкоди. У цьому полягає завдання виховання й здорового родинного життя.

Ми, українці, віками гноблені й винищувані, маємо вже вироблений гарт духа, витривалість, відпорність, але не вміємо цього використовувати в наших життьових змаганнях.

Бракує нам більшого знання й зацікавлення цими проблемами, нестає більшої сили волі. Підпадаємо легко під погані навички, замало в нас стремління до вищого, кращого життя. Любимо багато нарікати, багато в нас невдоволення, а не беремо під увагу, що все залежить від нас.

Треба викресати в собі вогонь завзяття, щоб перемогти всі трудноші й погані навички.

Звичайно ми замало працюємо над собою, не вистачає у нас сильної волі.

Що це таке воля?

Воля — це психічна сила, яка з двох або більше об'єктів побажань чи дій вибирає один, відкидаючи інші (Вілліям Аткінсон: The Will, Шикаґо 1910).

Хто вагається, яку з двох справ має зробити, не зробить жадної.

Воля це психічний процес. Ознакою волі є активність, дія. Предметом дії можуть бути зовнішній світ і внутрішні переживання.

Проф. Григорій Ващенко (Виховання волі і характеру, Лондон 1952), характеризує волю, як складний процес, що визначається в першу чергу свідомою цілеспрямованістю, себто усвідомленням певної мети, до якої прагне людина, застосовуючи ті чи інші дії.

ДОБІГАЄ ДО КІНЦЯ 1964-ИЙ РІК, В ЯКОМУ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ ЗАВЕРШУЄ 70 РОКІВ СВОЄЇ ВІДДАНОЇ СЛУЖБИ СВОЇМ ЧЛЕНАМ І СВОЄМУ НАРОДОВІ! З ЦІЄЇ ПРИЧИНИ ПОСИЛЮЄТЬСЯ ЮВІЛЕЙНА ОРГАНІЗАЦІЙНА КАМПАНІЯ, МЕТОЮ ЯКОЇ Є ЗДОБУТИ В ЦЬОМУ ЮВІЛЕЙНОМУ РОЦІ ЩОНАЙМЕНШЕ 7,000 НОВИХ ЧЛЕНІВ ДЛЯ УНСОЮЗУ! НЕ ВТРАЧАЙМО АНІ ОДНОГО ДНЯ В ЗМАГАННІ ДО ЗДІЙСНЕННЯ ВИЗНАЧЕНОЇ ВЖЕ БАТЬКАМИ - ПІОНЕРАМИ МЕТИ УНСОЮЗУ: ОБ'ЄДНАННЯ ВСІХ УКРАЇНЦІВ АМЕРИКИ І КАНАДИ ДЛЯ СПІЛЬНОЇ ПРАЦІ ДЛЯ КРАЩОГО МАЙБУТНЬОГО!

ТРИБУНА У.Н.СОЮЗУ

Рік XI. ГРУДЕНЬ, 1964 Ч. 8 (107)

Степан Куропась

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ЦВИНТАР

Перша українська еміграція до Америки з 1890-их років уже відійшла. Друга до першої війни — половина вже Богу духа віддала, а друга догоряє. Приходить вже навіть черга на третю т. зв. стрілецьку еміграцію, яка не хотіла чи не могла служити окупантам-України і переважно з політичних мотивів еміґрувала без права рееміґрації. А четверта, яка, як твердить І. Василишин, приїхала до Америки не по хліб, рятуючи свою шкіру, а для праці для України — також проріджує свої ряди. Бо вона не має границь віку — еміґрували і діти і старці. Цей закон природи, оте біблійне слово „Порох єси ..." у своїх наслідках невмолимий і страшний косар, як казав Шевченко, — не мина і царя ...

До цього прикрого „жнива" косаря американські українці повинні бути приготовані. Замало лишити завіщання, а з браку спадкоємців — розділити майно на народні установи. На жаль, цього останнього у нас бракує, стейти і адвокати забирають майно наших людей, що не лишили ні завіщання ні спадкоємців.

Крім усіх інших формальностей, українська спільнота в Америці повинна дбати про свій народний цвинтар — про свій Арлінгтон. Подумає дехто: навіщо нам журитися цвинтарями, яка ріжниця, де ми спочинемо? Та воно не так, як здається. Нація, яка себе шанує, має своїх героїв, народних робітників, діячів культури і т. д. Десь вони мусять спочити, десь ми повинні йти походом на Зелені Свята, Всіх Святих, чи в День Героїв, щоб там віддати їм належний салют і йти дальше в життя з надхненням духа предків. Пригадаймо про патріотичні походи на Личаківський цвинтар у Львові чи на Зелені Свята до Пикулич з Перемишля, на цвинтар воєннополонених українців. Навіть армія має свій цвинтар, де відомі і невідомі жовніри спочивають під березовими хрестами, цвинтарі, якими опікуються держави, чи громадянство і де щороку, — коли йдеться про українців, — було б де заспівати „Спіть, хлопці, спіть. . ."

Є українські громади в Америці, що мають свої цвинтарі! До таких великих громад належить Шикаґо, Клівленд, Філядельфія. Там можна стрінутися з мертвою вже історією громад, там історики тепер і в майбутньому зможуть збирати матеріяли до історії українського поселення в ЗДА. А Ню Йорк, Дітройт? Хто знає, де спочиває, наприклад, Іван Раковський, останній крайовий голова НТШ? Де д-р Мишуга, Мурашко, Каштанюк, Глоба, Шаршонь — Робітники УНСоюзу? Треба провідників, щоби знайти їх, треба знати, де Стеткевич і інші редактори „Свободи", Малі громади краще під цим зглядом забезпечені. У Мекоду в Пенсилвенії, громаді, де перші лемки будували церкви і працювали на шахтах, є така мовчазна історія: там два цвинтарі, по обох боках дороги, на одному спочивають лемки з Галичини, а на другому — лемки з Підкарпаття. Одні і другі були русинами, але їх північні сусіди стали українцями. Навіть мала українська громада Люблин у Вісконзин, де є церква і народний дім та де нема священика, має свій цвинтар. Грубими буквами, сокирою мабуть видовбані написи в архаїчній мові сповіщають, що тут лежить дідо Сава з 1910 року, чи Максим Скира з Гаїв, і яке повне прізвище всіх тих небіжчиків у Люблині — не в цьому суть. Важливе те, що історик в тіні розлогих смерек цвинтаря зможе відтворити історію тих перших наших „ломбер джеків", що корчували ліси і за кводра акер відтак купували ті зруби та будували землянки, хати і господарські будинки.

Не треба, здається, більше переконувати себе самих про потребу нашого організованого життя і по смерти — не для нас, а для грядучих поколінь. Чехи мають свої „Народні Гржбітов" у Шикаґо; Серби мають свій цвинтар св. Сави на 30 миль північніше від Шикаґо.

Правда, православна дієцезія має такий цвинтар в Бавнд Брук, у стейті Ню Джерзі. Час від часу читаємо, що домовини наших людей, — мистців, генералів, професіоналістів чи навіть звичайних мирян мандрують до Бавнд - Бруку. Добрий приклад ладу дали наші православні.

Треба й нам іти за їх прикладом, за прикладом чехів, сербів, шведів, треба створити в Америці Український Народний Цвинтар. Таке місце є на „Союзівці". На південь від дороги є величезний простір, не використаний „Союзівкою". Туди треба спрямувати тих, що відійшли, туди перенести тлінні останки історичних українських осіб. Там збудувати пам'ятник незнаного українського жовніра. Там зможемо вільно вшановувати разом людей нашої творчої історії в Америці і на Україні. Тисячі людей вже привикли до „Союзівки", і ідуть туди зблизька і здалека. Там будують нові доми, нове поселення; там вже є каплиці обох віровизнань. Охочих спочити біля „Союзівки" знайдеться багато, головно з Ню Йорку і громад, де немає наших цвинтарів. На свято Вінчання Гробів, у День Героїв, чи в інші національні свята велика українська громада Америки буде мати нагоду в доброму місці, в добрій атмосфері „Союзівки" зійтися. Збудуємо на „Союзівці" Цвинтар - Музей, щоб заховати навіть усіх тих, що не вмирають лише відходять від нас! Український Народний Союз мобілізує людей за життя, зможе мобілізувати їх і по смерти і може перейти до анналів історії американської України, як той меценат, що подбав про повноту українського життя в Америці і Канаді!

СЛІДАМИ ПІОНЕРСЬКОЇ ПРАЦІ СОЮЗОВЦІВ*

Деколи можна чути нарікання, мовляв, не треба видавати друком книжки про окремі товариства чи організації, що є тільки відділами-клітинами великих загальнокрайових організацій. На думку цих критиків, недоцільно друкувати праці про Відділи пласту, чи СУМА в якійсь одній місцевості або про Відділи УНСоюзу, бо це розпорошує нашу культурну працю, розмінює на дрібну монету ті великі суми, які потрібні для видання великих і поважних праць про окремі центральні організації, — праці, що їх треба конче написати на те, щоб наступні покоління знали, як працювали їхні батьки та діти, щоб зберегти своє національне обличчя і не зривати духових зв'язків із Рідним Краєм.

Гадаємо, що хто прочитає книжечку, видану чепурно 194-им Відділом УНСоюзу „Свобода", авторства Ярослава Падоха, під назвою „На піонерськім шляху", той зрозуміє, що таки потрібні окремі праці про клітини наших центральних організацій, бо без них не можна навіть подумати про повні історії УНСоюз чи інших подібних установ.

Товариство „Свобода" засновано в Ню Йорку в історичному році України і в історичному дні — 22-го січня 1919 року, коли в Києві відбувалося Свято Соборности. Тоді Т-во „Свобода", що охоплює тепер майже 800 членів, мало їх лише 22. І тому справедливо пише автор, що отой 45-річний шлях був не легкий.

Історію 194-го Відділу УНС можна вважати за мініятюрну історію всієї української іміґрації в Америці. Наші люди прибували масово сюди при кінці 19-го і на початку 20-го віків. По цім боці океану палила їх туга за Рідним Краєм, до якого вони думали вертатися при найближчій нагоді. Оця туга за рідними і самотність на чужій землі — були тими причинами, що заставляли наших земляків організуватися в окремі товариства, які, побіч церков, заступали їм залишену Батьківщину. І так виникло братське товариство „Свобода".

Автор переглянув злиняні протоколи Т-ва „Свобода" за 45 років.

„Сторінки цієї книги записані грубими, незугарними, як з дерева сокирою тесаними літерами, які з трудом складаються у слова і речення. Ніякий правопис не зобов'язує мови цієї книги, ніякі граматичні закони. Але сповнена вона, як і ті, що писали її, як і ті, про яких вона пише, законом громадської солідарности й активности, законом вірности своїй далекій Батьківщині, її селам і присілкам, її річкам, горам та нивам" (ст. 10—11).

Майже всі початкові члени „Свободи" походили з села Лівчиці в Жидачівщині. Зустрічаючися в товаристві „Свобода", приносили вони з собою свою Жидачівщину і турбувалися нею, допомагали фінансово не тільки своїм Лівчицям.

„Батьківщина не є абстракцією. Вона — це передусім твоє село, місто чи містечко, вона — це вид з твого вікна, шум твоєї річки, гудок близької цегельні, запах сіна з твоєї сіножаті. Товариство „Свобода" не жалувало своїх скромних фондів також на загальні національні цілі. Ось уже на зборах у вересні 1919 року касир М. Дем'янчук закликав членів скласти пожертви на „Фонд Оборони Галичини, загарбаної ляхами" (ст. 24).

Голова Товариства „Свобода" д-р Ярослав Падох якнайдокладніше використав оті всі протоколи, що їх залишили попередні секретарі, і написав плястичну історію цього 194-го Відділу УНСоюзу, не забуваючи згадати й про те, як то в 30-их і 40-их роках різні „прогресисти" старалися каламутити воду та вести „Свободу" у фальшивому напрямку. Але це їм не вдалося, промосковський комунофільський рух програв на цілій лінії в „Свободі", яка дійшла до того розвитку, що про нього згадувано на початку цієї замітки.

В 40-их роках почали приїздити до Америки нові еміґранти, які стали членами „Свободи" і спільно почали працювати з тими, які її закладали та обороняли проти ворожих затій. І так „Свобода" 8-го лютого 1959 р. відзначала 40-річний ювілей свого існування.

„Засновники Товариства „Свобода" побачили, що їхній труд не загинув, а молодші, які стали на їхній шлях, відчули радість, що її дає цей вічний труд для власної громади.

„Їм, піонерам нашого громадського життя, у цім труднім, але гостиннім краю, і тим, що йтимуть їхніми слідами, присвячена ця хроніка. Одним — для подяки, другим — для прикладу і заохоти повторювати й продовжувати цей піонерський труд у наш скупий на громадські чесноти час, щоб ще на щабель вище піднести рідну громаду, щоб залишити її після кожного нового покоління сильнішою і кращою".

Такими словами закінчив автор свою хроніку. В книжці є ще короткі статейки давніх і новіших членів (Петра Задорецького, Теодора Пітули, Едварда Жарського, Івана Василишина і Василя Никифорука). Книжка видана на доброму папері і прикрашена 20 світлинами. Вона читається немов повість про те, як то наші люди в оцьому новому світі старалися влегшувати собі життя далеко від рідного краю, як організувалися, щоб могти допомагати собі і тій „далекій і близькій Україні", як про це співається в союзовім гимні.

Л. Луців

*) *На піонерському шляху.* З минулого заслуженої установи. В 45-річчя Товариства „Свобода", 194-го Відділу Українського Народного Союзу. Зладив Ярослав Падох, головний секретар УНСоюзу і голова Товариства „Свобода". Передмова — Дмитро Галичин, сл. п. головний предсідник УНСоюзу. Ню Йорк, 1964, ст. 96. Накладом Товариства „Свобода", 194-го Відділу Українського Народного Союзу.

Заслужені союзовці Округи Філядельфії, які здобули за приєднування нових членів медалі о. Григорія Грушки. В першому ряді стоять зліва: Осип Бакай — срібна медаля, Григорій Тимчій — срібна медаля, Олена Штогрин (гол. радна) — бронзова медаля, Євфемія Воловняк — бронзова медаля, Микола Сеник — срібна медаля. Стоять зліва: д-р Я. Падох — гол. секретар УНС, Омелян Барилка — бронзова медаля, Михайло Мартиненко — срібна медаля, Іван Данківський — бронзова медаля, Петро Щерба — срібна медаля, Иосиф Хома — срібна медаля, Іван Одежинський (гол. радний) — золота медаля, Степан Гавриш — срібна медаля, д-р Володимир Галан — голова Контрольної Комісії УНС.

Ярослав Падох

ВІСТУНИ РОСТУ І РОЗБУДОВИ

ПРО ЖИВУЧІСТЬ УНСОЮЗУ В ЙОГО 70-РІЧЧЯ

Члени Управи нового відділу УНСоюзу ч. 86 Українського Спортового Клюбу в Ню Йорку і гості з централі УНСоюзу. Сидять зліва: Иосип Лисогір — головний предсідник УНС, Мирон Гірняк — касир відділу, д-р Іван Сєрант — секретар відділу і член ініціятивного комітету, Степан Качмарський — заст. предсідника відділу, мгр. Зенон Корчинський — голова УСК-у, д-р Ярослав Падох — головний секретар УНСоюзу. Стоять зліва: Теодозій Підгородецький — голова Контрольної Комісії відділу, Володимир Костюк — заст. секретаря відділу, Степан Бардиґула — член Контрольної Комісії, Степан Гавриш — обласний організатор УНСоюзу.

З почуттям правдивої радости і вдоволенням беруся писати ці рядки. Бо що приносить більше радости, як народження нового твору?, що дає більше вдоволення, як слідкування за першими несміливими кроками нової істоти, та скеровування їх на добрий шлях?

Сім нових, надійних Відділів придбав Український Народний Союз у поточному році. Сім дітей народилося літньому, а все ще молодому й творчому, Батькові Союзові в його пам'ятному році сімдесятиріччя. Кожний з цих новонароджених Відділів — це окрема індивідуальність, творена різними людьми, для різних груп суспільства. Але у всіх їх спільна мета: з допомогою і в межах УНСоюзу утворити нову, живу клітину суспільного життя, щоб на щабель піднести нашу громаду.

Союзові традиції в нюджерському Гиллсайді

Першим у цій сімці союзових новородків є 43-ий Відділ імени Тараса Шевченка у Гиллсайді, ню-джерзького стейту. Хоч сусід великого ньюаркського центру, а може саме тому, ця громада дуже пізно зголосила право на свою українську особовість. Заснований на самому початку цього Шевченківського року Відділ УНСоюзу в Гиллсайді, — це перша і досі єдина наша організація в тій громаді. Можна дивуватися, як вона остереглася від такої популярної у нас „товариствоманії". Зате не можна дивуватися, чому, як перша установа, постала там установа союзова й чому вона прийняла ім'я Шевченкове. Гиллсайдська громада є вірна нашій українсько-американській традиції, яка розпочала свою організованість від УНСоюзу, а своє національне самовизначення від патрона УНСоюзу, Тараса Шевченка. Ця майже „фотографічна" вірність старим традиціям тим дивніша, що її відновив чи продовжив новий іміґрант, який тільки що в цім краю і в останнім десятиріччі навчився традиції цієї землі і став її цінити. Засновник союзового Відділу в Гиллсайд, сл. п. Володимир Пришляк, пам'ять якого нехай продовжить це заслужене признання, плянував широку громадську активність для своєї громади і для цього вибрав форму відділу УНСоюзу. Збудував він цей відділ не сам, але знову, по традиції, всією громадою, з її колишнім посадником, адвокатом Василем Гуралем на чолі. Передчасна, болюча смерть не дала йому довести до кінця свій задум, наповнити живим, кипучим змістом щойно поставлені мури громадської будови. Його доня, Мирося, і його тісний співробітник й заступник на секретарському пості, Володимир Сиваник, продовжують його задуми. Ось недавно відвідала головну канцелярію УНСоюзу доня Покійного і з радістю, яка нагадувала ентузіязм її покійного батька по відкритті Відділу, сповістила про заснування у Відділі Школи Українознавства, яка вже має понад 30 дітей і старших, три-четверті яких не говорять ні слова по-українському. На початку мав цей Відділ 20 членів, тепер має понад сорок. І цей швидкий ріст відбувається згідно зі союзовою традицією постійного росту і розбудови. Чи може бути інакше в 70-річчя УНСоюзу?

Новий паросток у старому союзовому краю — Пенсильвенії

Хто б подумав, що в краю, який був колискою УНСоюзу і всієї нашої організованої церковної і світської громади, у старій Пенсильвенії, під гарячим серпневим сонцем виросте новий паросток! Оце в пенсильвенійському Редінгу, де вже є своя церква і свій світський центр — Відділ Українського Конґресового Комітету, в пізнє сімдесятиріччя УНСоюзу постав його Відділ. І то як постав! Вся місцева громада прибула на хрестини, що відбулися 30 серпня цього союзового року. „Довше ждати не можна було" як до сімдесятиріччя, казали місцеві громадські діячі представникові союзової екзекутиви. Особливо щиро вітав постання нової громадської клітини місцевий голова УККА Степан Павлик і голови двох сусідніх союзових округ, Іван Зазворський з Аллентавну та голова великої філядельфійської округи, а водночас організатор Відділу, Степан Гавриш. При хрестинах дано новородженому ім'я того, хто патронує УНСоюзові та всій нашій національній громаді, і тут, і в Україні — Тараса Шевченка, якого 150-річний ювілей народження зійшовся з 70-річчям УНСоюзу. Три десятки членів здобув впродовж кількох днів цей Відділ, вдвоє більше громадян узяло участь у хрестнім прийнятті, яке нагадувало давні, старокрайові часи, коли всі громадські події стрічало в читальні все місцеве населення. Відділ у Редінгу це вимовний доказ того, що всюди і за всіх умов є ще величезні можливості для росту й поширення нашого Союзу та розбудови його членських лав. Якщо в старій Пенсильвенії, за 40 миль від її столиці Філядельфії, можна закласти та гарно розбудовувати новий Відділ, про що в Редінгу дбає голова Відділу М. Когут та секретар С. Івасечко, то чому не можна б цього зробити на багато молодших й сильніше українцями заселених теренах? Амбіцією союзових діячів та ши-

(Закінчення на стор. 4-ій)

МІСЯЧНІ ЧЕМПІОНИ

за ЖОВТЕНЬ 1964

Л. Боднар 36 — П. Пуцило 32 — О. Бакай 24 — І. Геврик 11

д-р А. Слюсарчук — 10 — В. Колодій 10 — С. Гавриш 10

НАШІ НАЙКРАЩІ

Внизу подано три таблиці з Відділами й організаторами, відділовими й постійними, які за станом з кінця листопада вибилися на перші місця в цілому УНСоюзі, здобувши п'ятдесят або й більше членів впродовж цьогорічної ювілейної кампанії за розбудову УНСоюзу. Подаємо їх тут, щоб прилюдно подякувати учасникам кампанії за їх нелегкий труд, а ще більше, щоб заохотити їх завершити його заокругленим вислідом та щоб закликати усіх союзових діячів піти за їх прикладом.

Два тижні це довгий час. Нерідко про успіх рішають секунди! Присвятім ці два останні тижні виключно нашому ювілятові — Батькові Союзові!

НАЙКРАЩІ ВІДДІЛОВІ ОРГАНІЗАТОРИ

1.	ЛЕВ БОДНАР (Шикаґо)	68
2.	ПЕТРО ГОЛОВАЧУК (Пассейк)	58
3.	МИХАЙЛО ТУРКО (Форд Ситі)	58
4.	ПЕТРО ПУЦИЛО (Шикаґо)	57
5.	МИХАЙЛО СЕМКІВ (Шикаґо)	55
6.	ОСИП БАКАЙ (Філядельфія)	50

Наздоганяють їх і напевно здобудуть п'ятдесятку: Тарас Шпікула, Евстахій Гомотюк, Андрій Джула, Михайло Фединишин, Ілля Була й інші.

НАЙКРАЩІ ПОСТІЙНІ ОРГАНІЗАТОРИ

1.	ІВАН ОДЕЖИНСЬКИЙ (Філядельфія)	141
2.	СТЕПАН ГАВРИШ (Філядельфія)	95
3.	МИХ. ОЛЬШАНСЬКИЙ (Шикаґо)	89
4.	БОГДАН ЗОРИЧ (Торонто)	82
5.	ІВАН ГЕВРИК (Вінніпеґ)	75
6.	МИКОЛА ТКАЧУК (Шикаґо)	61

НАЙКРАЩІ ВІДДІЛИ

1.	153.	ФІЛЯДЕЛЬФІЯ	141
2.	423.	ШИКАҐО	113
3.	445.	ВІННІПЕҐ	75
4.	432.	ТОРОНТО	73
5.	42.	ПАССЕЙК	66
6.	63.	ФОРД СИТІ	58
7.	194.	НЮ ЙОРК	57
8.	379.	ШИКАҐО	55
9.	430.	ФІЛЯДЕЛЬФІЯ	50

Хто кого перегонить? Хто прилучиться до цих почесних таблиць, щоб на них остатися увесь наступний рік? Це вирішать два останні тижні змагання! Отож, ще пізно на відпочинок. Змагаймося!

Секретарі й Організатори! За два тижні кінчиться наш ювілейний рік, а з ним наша ювілейна кампанія за розбудову УНСоюзу. Закликаємо Вас не прогайнувати вже ні одного дня, ні одної години з цих двох останніх тижнів й віддати всі Ваші сили й час на те, щоб виконати намічені квоти Відділів і Округ та щоб усі Ви придбали почесну ювілейну відзнаку УНСоюзу. Ця відзнака на Ваших грудях свідчитиме про виконання ювілейного обов'язку у відношенні до УНСоюзу. З нею виберуться активні союзові діячі на нашу чергову конвенцію. Тямте, що два останні тижні праці можуть допомогти з успіхом закінчити наш сімдесятирічний ювілей!

ВІСТУНИ РОСТУ І РОЗБУДОВИ

(Закінчення зі стор. 3-ої)

Члени новоствореного Відділу ч. 48 ім. Тараса Шевченка в Редінгу, Па. Посередині стоїть голова Відділу Михайло Когут з головним секретарем УНС д-ром Ярославом Падохом й обласним організатором УНС Степаном Гавришем.

рокої української громади повинно стати утворення союзових клітин усюди там, де є наші люди.

Динамічне Шикаґо

Хто не знає безприкладної динаміки Шикаґа? Три роки підряд воно здобуло першенство між усіми союзовими округами й назавжди затримало почесний прапор переможця. Його п'ять головних урядовців, з першим заступником головного предсідника УНСоюзу на чолі, стоять на сторожі шикаґівського першенства й найближча конвенція відбудеться у їхньому місті. По одному відділові утворили в цьому році Ню Джерзі, Ню Йорк, Пенсильвенія та Канадійське Онтеріо, але три народилося впродовж трьох місяців у динамічному Шикаґу й його безпосереднім сусідстві.

На дві шихти працювали наші шикаґівські організатори в новій, швидко зростаючій сусідській громаді Палатайну. Неспішаючи, щоб завершити своє діло ще в цім ювілейнім році, вони й не спостереглись, як на урожайнім палатайнськім ґрунті виросли два чималі союзові Відділи: один заходами головного контролера дир. Петра Пуцила та обласного організатора Володимира Гірняка, а другий стараннями секретаря 131-го Відділу в Шикаґо, інж. Лева Боднара. Перший відбув свої основуючі збори 16-го жовтня ц. р. й на них обрав своїм патроном великого митрополита Андрея Шептицького, а до свого проводу покликав Антона Петрика на голову, Антона Рудавського на секретаря й Івана Трегубчака на касира. Відділ одержав число 395. Другий Відділ прибрав ім'я Степана Бандери й на зборах, що відбулися 24-го жовтня ц. р. обрав до свого першого проводу Івана Коцка на голову, Федора Семчишина на секретаря і Теодора Комара на касира. Його порядкове число 136.

Не залишився позаду свого передмістя сам город Шикаґо. У ньому, заходами інж. Михайла Харова, утворився Відділ українських комбатантів, який на зборах 17-го листопада ц. р. прийняв назву Братства св. Архистратига Михаїла й від УНСоюзу одержав число 157. Поміж членами-основниками того Відділу є чимало членів Першої Української Дивізії з головою місцевої станиці Братства УД УНА, С. Стрільчуком. Першими урядовцями Відділу є В. Матичак — секретарем і І. Чура — предсідником.

І Канада ростом відзначає Союзовий Ювілей

Від п'ятдесяти років у поході УНСоюзу додержує крок союзова Канада. Минулого року на терені Онтарійської провінції утворилися надійні нові Відділи в Ст. Кетринс, Етобікок і Торонто (МУН), а нова зоря на манітобському союзовому небозводі, мґр. Іван Геврик, за останні півтора року подвоїв стан союзового членства у далекім Вінніпеґу. Союзове сімдесятиріччя відмітив тривало Гамилтон. Там минулого місяця, при церкві св. Духа, утворено новий Відділ, який поставив собі завдання згуртувати всіх парохіян й оживити місцеве союзове і громадське життя у дружній співпраці з існуючим 458-им Відділом, секретарем якого є Ф. Стахов. Відділ постав завдяки прикладній співпраці директора Канадійської Канцелярії Богдана Зорича з видним місцевим діячем Романом Фариничем, який і став першим секретарем нової установи. Прихильність місцевого пароха о. Джурмана вельми допомогла в цьому успіху. Відділ одержав число 462. До його управи ввійшли передові місцеві діячі з д-ром Ф. Й. Мартинюком, головою Відділу КУК, на чолі. Парохія о. Джурмана веде дуже жваву активність. Незабаром вона приступає до будови модерного будинку, в якому має приміститися школа і ряд громадських установ. Немає сумніву, що це запевнює ріст новозаснованому відділові УНСоюзу.

Четвертий до бриджа: УСК, Ню Йорк, заснував свій Відділ УНСоюзу

Також союзовий Ню Йорк посадив свого союзового „дуба" на утривалення згадки про сімдесятирічний ювілей УНСоюзу. Доміг йому в цьому наш широковідомий Український Спортовий Клюб у Ню Йорку, який у минулих роках широко розголосив у світі американського спорту добре українське ім'я, а цього року успішно змагається за першенство всієї Америки у копаному м'ячі. 5-го грудня у домівці цього Клюбу відбулися основуючі збори нового нюйоркського Відділу УНСоюзу. Керував зборами голова Клюбу мґр. Зенон Корчинський. Доповіді про УНСоюз виголосив головний предсідник Йосиф Лисогір і підписаний. Доповідали також обласний організатор і справжній творець Відділу Степан Гавриш та спортовий редактор „Свободи" Володимир Сохан. С. Гавриш відзначив великий труд при організуванні Відділу мґр-а Михайла Гаврилюка і д-ра Івана Серанта, яких збори вибрали на пости голови і секретаря Відділу, що одержав порядкове число 86. Після відомих спортових клюбів УАСТ „Леви" в Шикаґо, УСТ „Львів" у Клівленді та УАСТ „Чорноморська Січ" в Нюарку, нюйоркський УСК став четвертим звеном у цім замітнім спортовім ланцюгу, який об'єднує чотири передові наші спортові товариства із УНСоюзом. Цей факт і спортова активність нашої „Союзівки" підкреслюють вагу, яку УНСоюз прикладає до нашої молоді, а зокрема її спортової активности.

Щаслива сімка

Є повір'я, що число сім приносить щастя. Що й казати про це виняткове число в союзовому ювілейному році, яке в собі має також сімку! Ці дві сімки напевно принесуть у майбутньому багато успіхів. А сьогодні нова сімка наших ювілейних Відділів говорить великим голосом про те, що у своє сімдесятиріччя Батько Союз зберіг молодечу енерґію і активність, бо навіть його вік, міряний пересічним віком членства, значно обнизився тепер становить тільки 36 років. Таке-то чудо робить громадська активність і відданість своїй громаді, що її установи з кожним новим роком чи десятиріччям — молодіють! Під прихильними зорями входить УНСоюз у своє вісімдесятиріччя.

З нагоди Дня УНСоюзу в Шикаґо відбувся бенкет з участю 200 осіб

Шикаґо. — У середу 5 грудня тут відбувся в Ліон Балрум бенкет з нагоди Дня Українського Народного Союзу. Цього року голова окружного комітету УНСоюзу Микола Олек вирішив не влаштовувати пікніку, до якого люди почали виявляти щораз менше зацікавлення. Зустріч-бенкет з відповідною програмою пройшов з гарним успіхом. Промовляв видатний діяч УНСоюзу Б. Зорич із Торонта, а С. Куропась — заступник головного предсідника — передав 17 членам УНСоюзу пам'яткову медалю о. Грушки за їхні успіхи в союзовій праці. Відділ УНСоюзу в Шикаґо ч. 423 здобув 1 золоту медалю, 1 срібну і 3 бронзові. Крім того, була мистецька частина у виконанні квінтету і оркестри мандолінистів ОДУМ-у: виступала родина М. Сороки з оркестрою,а Григорій Китастий виконав декілька українських пісень в супроводі бандури.

Вечір закінчився виступом д-ра М. Гайовича, який показував фокуси.

Запорозька Січ, 327 Відділ УНСоюзу в Гемстеді, відсвяткував своє сорокліття

В неділю 13 грудня в Гемстеді, Лонг Айленд, коло Ню Йорку відбулося вдатне громадське відмічення 40-річчя місцевого Відділу УНСоюзу, в якому взяла участь більшість гемстедської громади з отцем парохом Семеном Картучі на чолі. У великій церковній залі за почесним столом засіли побіч о. пароха члени Екзекутиви УНСоюзу, гол. предсідник Й. Лисогір та гол. секретар Я. Падох, голова нюйоркської округи адв.: І. Флис, сеньйор союзових піонірів і секретар 5 Відділу І. Сидор, письменник І. Керницький, урядовці Відділу — а побіч них представники Відділів УНС і місцевих організацій, між якими були голова і секретар 325 Від. з Бруклина В. Клозник і В. Цюпа, секретар 194 Від. Йорку В. Никифорук з дружиною і ін. Михайло Керич, який попросив о. Квартучі відмовити молитву, після чого віддав провід зустрічі інж. Ілярієві Зарицькому. Першим повітав щиро ювілята й його членів головний предсідник Йосип Лисогір, висловивши вдоволення з приводу постійного розвитку Відділу та його громадської активности. Вказуючи на великі здобутки УНСоюзу в часі його сімдесятиріччя, він підмітив уділ в цім дорібку поодиноких його відділів, зокрема ж відділу-ювілята. В дальшому вітали приявних адв. І. Флис, І. Сидор, І. Пригода від Т-ва „Дністер" 362 Відділу в Ню Йорку, інж. Сергій Небожинський від місцевих організацій УККА, КПШ і „Самопомочі", який в їх імені підмітив важливу ролю УНСоюзу, як громадського провідника, вчителя і батька, мґр. Курчак, активний місцевий громадський діяч, який вітав приявних від Пласту, ОДВУ і Школи Українознавства й особливо підмітив заслуги УНСоюзу, як видавця неперевершеного дитячого журналу „Веселка", пані Марія Романюк від „Провидіння", підмічуючи гармонійну співпрацю обох організацій на місцевому терені, Володимир Мицьо від Кружка Пластприяту та інші.

Ювілейну промову виголосив гол. секретар Ярослав Падох. Він підмітив вимковість цього року для місцевої громади, бо в ньому зійшлися 150-річні роковини народження Т. Шевченка, які відмічено поставленням пам'ятника в Вашинґтоні, 70-річний ювілей УНСоюзу, якого патроном є Т. Шевченко, й 40-річчя передової місцевої організації .Вказавши на історичні заслуги УНСоюзу для американської української громади, її національного самовизначення та організаційного об'єднання, він вказав на актуальні завдання нашої громади й закликав усіх місцевих українців, їх дітей і внуків включитися в місцеве організоване життя, а особливо в Відділ УНСоюзу.

Ювілейне свято збагатило вручення гол. предсідником почесних грамот подяки для чотирьох найбільше заслужених членів Відділу, а саме засновників Відділу Осипа і Івана Душенчуків, предсідника Михайла Керича і довголітнього (понад 14 років) секретаря Андроніка Копистянського. Після врочистої частини зустрічі відбулася мистецька, в склад якої ввійшли співи, гра на скрипці та танки групи місцевої молоді, згуртованої при місцевій українознавчій школі під проводом пані Іванки Солтис та Пласту. Співали й грали на скрипках Міля Захарія, Дарка Плетенецька і Галя Сенчишан. Грав на акордеоні Славко Курчак, а мистецьке танкове сольо виконала Орися Пекар. З актуальною гуморескою виступив відомий письменник Іван Керницький-Ікер. Публіка приймала всі виступи дуже прихильно.

Річний З'їзд Братських Союзів в Бостоні

УНСОЮЗ В ЦЕНТРІ БРАТСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ НОВОЇ АНГЛІЇ

До цього часу УНСоюз не мав своєї репрезентації і на тім, може, втрачав, не беручи участи в нарадах Головної Екзекутиви „Фратернал Конґресу" Нової Англії. Але ми, українці, до кожної справи беремось дуже обережно, часто спізнюємось і не раз шкодимо народній і Союзовій справі. Та ось прийшла нам нагода увести наш Український Народний Союз у лоно всіх Братерських Організацій Нової Англії.

Завдяки нашому Головному Предсідникові Йосипові Лисогорові, який подбав про це, на річнім з'їзді Братських Союзових Організацій був зарепрезентований Український Народний Союз. З мандатом УНСоюзу та Відділів на Нову Англію, Союз репрезентували: панна А. Чопик, головна радна УНСоюзу, Микола Давискиба — колишній головний радний, та п. Волощук — член Відділу 307 УНСоюзу.

5-го грудня 1964 р. були скликані річні збори, що відбулися в першорядному готелі Ленокс, у найкращій дільниці Бостону Бек Бей. Вони розпочались точно о 10-ій год. ранку. Започатковано наради співом молитви. Наради відкрила містопредсідниця Бленчі Немиска, організаторка „Польського Звйонзку Народового" в Шикаґо. Головний секретар Майрон Севидж назвав усі приявні організації та делеґатів. Дальше кожний екзекутивний урядник складав точні звіти про свою працю. Кожний звіт був прийнятий одноголосно, бо кожний урядник дуже совісно виконував свої обов'язки. Тому всі звіти були схвалені, без критичних дискусій, що у нас дуже часто буває, навіть коли все добре!

Я мав нагоду познайомитись із урядниками інших національностей, Союзи яких є давніші та сильніші фінансово і в членах.

Під час вибору людей до різних комісій, Виборчої, Резолюційної і Просьб і Скарг, до Резолюційної Комісії вибрано члена нашої репрезентації панну А. Чопик, яка вклала багато праці для вироблення якнайкращих резолюцій.

Після обідньої перерви, що тривала одну годину, пополуднева сесія проходила дуже жваво, бо було багато справ, а часу мало. На засідання прибув польський священик О. В. Ф. Мацяшек. Він прочитав молитву за спокій душ померлих членів Екзекутиви Братських Організацій за минулий рік. Молились, стоячи, всі. Дармацо не всі були члени однієї віри. Після молитви приступили до дискусії над звітами, що їх приймали з малими поправками. Тут перервано наради, бо на збори прибув голова стейтової контролі, що першим був вибраний на листопадових виборах. Він як представник поляків, має українське прізвище Бучко. Я хотів зарахувати його до українських Бучків, адже українці мають видатного архиєпископа в Европі, котрий має таке саме прізвище. Але комісар Бучко сказав, що це не з його родини. Хоча стейтовий контролер Бучко є членом „Польського Звйонзку Народового", та його промова була скерована на користь усіх Допомогових Братських Союзів. Він у дуже конструктивний спосіб передав свої думки приявним, сказавши, що члени всіх Союзів, скільки йому відомо, є американськими горожанами і стоять на сторожі Америки, котра тепер провадить холодну війну з комуністичною Москвою. Він заявив, що багато урядовців у Вашинґтоні не здають собі справи, що Москва з допомогою своїх агентів хоче опанувати світом. „Вашим обов'язком є викривати зрадників, котрі хотять вдертись і до наших Допомогових Союзів", сказав під оплески п. Бучко. Опісля ділова сесія ішла скорим темпом, бо за один день нарад треба було вичерпати всю програму. Коли прийшла черга на читання резолюцій, панна А. Чопик, гол. радна УНСоюзу, прочитала ряд резолюцій, на користь Братерських Союзів та їхніх членів, та в обороні перед комуністичною загрозою. — Звітувала також Комісія Прохань і Скарг. Виборча Комісія прочитала номінаційну листу нових урядовців до Екзекутивного Комітету Братських Союзів. Голосування відбулося спокійно, і до Екзекутивного Комітету вибрано панну А. Чопик на дворічну каденцію.

Закінчено наради, як звичайно, бенкетом. Під час цього бенкету промовляли: — польський священик, монсіньйор Станіслав Сипек, головний урядник „Звйонзку Народового" з Шикаґа, та інші слов'янські делеґати, які перший раз мали нагоду говорити з представниками Українського Народного Союзу і дізнатись про нашу працю. У них також помітна журба за молодь, що й у нас.

Микола Давискиба

ЛИСТА ПЕРШУНІВ ЧЛЕНСЬКОЇ КАМПАНІЇ

(Стан з 31-го жовтня 1964 р.)

Відділові організатори:

1. П. Головачук (42)	57
1. П. Пуцило (423)	57
3. Л. Боднар (131)	56
4. М. Турко (63)	52
5. М. Семків (379)	51
6. О. Бакай (430)	47
7. А. Джула (161)	33
7. Е. Гомотюк (277)	33
9. М. Фединишин (155)	32
10. П. Федик (292)	31
11. І. Буля (127)	29
12. Гелен Олек (22)	28
12. Р. Колодій (191)	28
14. М. Задерецький (334)	27
14. Т. Шпікула (221)	27
14. І. Пиндус (39)	27
17. С. Куропась (423)	26
17. В. Пришляк (43)	26
17. П. Тарнавський (375)	26
20. В. Попович (367)	25
20. Олена Штогрин (397)	25
20. Й. Ярема (372)	25
20. О. Хома (383)	25
20. Я. Карпяк (385)	25
25. Д. Кошиловський (183)	25
26. В. Гавриляк (316)	24
27. Г. Кісіль (336)	23
28. І. Телюк (414)	22
29. М. Бобечко (102)	21
29. В. Палідвор (204)	21
29. В. Цимбала (471)	21

Постійні організатори:

1. І. Одежинський	121
2. С. Гавриш	95
3. М. Ольшанський	70
4. І. Геврик	64
5. Б. Зорич	62
6. М. Ткачук	52
7. Р. Чучкевич	37
8. А. Слюсарчук	29
9. Є. Омельченко	25
10. В. Запаранюк	15

ОРГАНІЗАТОРИ-ЧЕМПІОНИ ЗА МІСЯЦЬ ЖОВТЕНЬ 1964

1. Л. Боднар	36
2. П. Пуцило	32
3. О. Бакай	24
4. І. Геврик	11
5. Р.Колодій	10
5. А. Слюсарчук	10
5. С. Гавриш	10

СЛОВО ПРО МЕДАЛЕНОСЦІВ

Гимн галицьких „Тирольців Сходу", пісня про цісареву Єлисавету, починається зворушливим заспівом, як то наш пан цісар з цісаревою сталися радити, чим нагородити вірних цісарському тронові русинів і врешті наказали набити для них файних медалів...

Ці патріяльхальні часи, коли в ясній столиці — Відні сидів найясніший тато Франц-Йосиф і тяжко журився тим, щоб не забракло медалів на хоробрих руських грудях, минули безповоротно та ніколи вже не вернуться. Вправді, тепер у „ясному" Кремлі сидить найясніший цар Брежнєв і також б'є медалі та ордени, та вони не для вас, ізмєнніків родіни, агентів Волл-Стріту, Ватикану і Пентаґону! Поза тим новий цар сам, нівроку, має широку грудь і як лише надрукує якогось нового ордена, то в першій мірі сам себе декорує...

Велл..., ми маємо тут, на еміґрації, ще й свій Екзильний Уряд, та він, на жаль, не має в бюджеті рубрики на медалі та відзначення... Навіть коли котрийсь достойний генерал - полковник дістане підвищення в ранзі на генерал-лейтенанта, то відповідні „штерна" — як казали в старому краю — мусить сам собі зафундувати; наша екзильна держава бідна, не має на це фундушів...

В такій скрутній ситуації —,Головний Уряд УНСоюзу впав на щасливу думку відзначити заслужених і відданих народній справі союзових діячів та піонерів пам'ятковою медалею о. Грушки, першого редактора щоденника „Свобода". Я не вважаю себе знавцем геральдики й ґраверства, але мені здається, що це вперше в нашій історії „подобизну" редактора газети відбито, так би мовити, на пам'ятковій медалі! Вшановуючи чесні голови тут присутніх членів Екзекутиви Головного Уряду — не головного предсідника, і не головного касира і навіть не головного секретаря УНСоюзу, а якраз редактора „Свободи"! Цей факт, розуміється, підносить на дусі всіх робітників пера, або так званих редакторів чи ридакторів — від слова „ридати" (а є не раз над чим...)

Автором-проєктодавцем медалі є, як тут вже згадано, наш знаменитий скульптор та й ще до того лемко, Михась Черешньовський, автор багатьох прекрасних пам'ятників та скульптор, і я не маю, так сказати б, жадних застережень до оформлення медалі ані до самого проєкту, але... мені так здається, що в проєктуванні її поминено одну маленьку, але важненьку деталь, одну достойну таку дрібницю... Тобто — фронт впорядку, тут все ОК, але на відворотній сторінці автор проєкту міг би був, — крім союзової емблеми, — показати нам такі маленькі... тачки, саме ці історичні тачки, якими отець - редактор Грушка транспортували перше число „Свободи" на пошту...

Якби так медаля була трошеньки більша, то побіч тачок можна було б ще поставити нашого славного „трока", яким тепер „Свободу" транспортується, що, на мою думку, символізувало б 70-літній шлях розвитку — зростання української преси в цій країні — від тачок до трока! — та не тільки преси, але і всього нашого культурно - національного життя в З'єдинених Державах!

Ну, та воно й без тачок і без „трока" медаля важна і дуже цінна, і кожний з відзначених „орденоносців" з гордістюноситиме її на грудях... Я лише з глибоким подивом можу споглядати на Вас, Достойні Герої Українського Народного Союзу! Що ж... Не удостоївся я такої чести, як Ви, не заслужився, значить, в Батька - Союзу... Мій гріх і моя провина! Але я не належу до людей завистних, навпаки — я щиро радію, що стільки моїх добрих приятелів стануть сьогодні медаленосцями чи „грушконосцями"!

Передусім — серце моє росте та наповняється гордістю, що поважне число відзначених, це мої дорогі земляки з рідного табору „Орлик" в Берхтесґадені; як головний секретар УНС, пан доктор Падох, як голова Таборової Ради пан інспектор Василишин, або мій друг, Михайло Салдан, чи земляки з Бібрецького повіту, доктор Василь Вишиваний, Іван Пригода чи адвокат Іван Флис!

Я певний, що коли після церемонії я попрошу котрогонебудь з них, щоб дозволив мені трошки потримати чи поносити медалю, то напевно кожний зробить мені цю ласку, а може й позичить медалю на яку параду.

Ікер

ВАТЬКИ! Зв'яжіть золоту вашу дітей в найстаршою найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність, а нашій громаді у вільному світі нового свідомого члена!

ЗДОБУТКИ КАМПАНІЇ ЗА ПРИЄДНУВАННЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ У ЖОВТНІ 1964 РОКУ

Ч.В.	Організатор	Приєднав у жовтні	Разом у 1964 р.
3	Р. Слободян	1	1
4	Ю. Ревай	2	3
5	А. Малян	1	
	І. Сидор	5	24
8	В. Мандзій	4	18
11	П. Сціленний	2	5
14	М. Отрок	2	15
22	Гелен Олек	4	29
25	Квітка Стецюк	3	5
27	О. Утриско	1	
	Ярос. Олесницька	2	8
28	І. Ґаліда	2	15
29	Ольга Малішак	1	4
35	П. Пуцило	2	15
39	І. Пиндус	1	27
42	П. Головачук	2	65
45	М. Сеник	1	17
48	С. Гавриш	2	32
49	М. Юречків	1	4
53	К. Сачко	1	5
54	В. Добчанський	1	7
55	А. Ціздин	2	5
58	І. Яковенко	1	3
62	С. Гавриш	1	2
63	М. Турко	6	52
68	І. Шило	1	2
58	І. Петрунцьо	1	11
80	М. Сеник	2	12
83	С. Гавриш	3	40
88	В. Квас	1	1
92	М. Горбулик	2	3
94	М. Лозинський	2	21
102	М. Бобечко	1	33
105	Й. Ракочий	2	6
106	В. Клепач	5	
	А. Іванюк	1	29
115	П. Бабич	1	1
116	О. Гоянюк	2	2
120	В. Рефт	1	19
121	А. Ґадз	3	9
124	А. Бала	1	
	І. Драбік	1	4
128	М. Глова	1	12
131	Л. Боднар	6	37
136	Л. Боднар	30	30
149	Марія Дика	1	10
151	Анна Пипюк	2	4
154	Ніна Самокішин	3	
	С. Гавриш	1	4
155	М. Фединишин	4	32
156	В. Новак	2	11
158	А. Саноцький	2	10
161	А. Джула	1	33
163	С. Филик	4	11
166	М. Мі[illegible]	1	2
170	Д. Дидик	4	8
172	С. Вінниця	2	14
173	П. Щерба	1	17
174	А. Слюсарчук	10	29
176	І. Воробель	1	8
180	Геновефа Жеребняк	1	2
182	А. Гнатюк	4	6
191	Р. Колодій	9	27
194	І. Василишин	1	
	В. Никифорук	2	53
204	В. Палідвор	2	
	Софія Карплюк	1	25
206	І. Кокольський	7	17
214	С. Парубчак	1	
	О. Твардовський	1	9
217	Ф. Голод	1	10
219	С. Гавриш	2	
	Марія Юров	5	11
220	І. Мелінишин	4	18
230	П. Ліщак	1	19
233	Гелен Маґер	5	11
234	І. Іваник	1	4
238	Анна Ремік	1	15

Ч.В.	Організатор	Приєднав у жовтні	Разом у 1964 р.
240	А. Стецяк	1	8
241	С. Бардачевський	1	2
245	М. Мартиненко	2	11
252	М. Ткачук	1	6
257	П. Сильчак	2	26
261	П. Аркотин	1	1
265	М. Коцюбка	1	3
266	Д. Олійник	2	
	В. Труфин	3	19
268	Е. Барилка	2	18
270	М. Баран	1	15
276	С. Іваницький	1	12
277	В. Василенко	1	
	Е. Гомотюк	2	33
281	М. Волошин	1	1
287	Т. Лютвиняк	1	14
289	В. Гусар	1	2
292	П. Федик	8	31
295	С. Мотрович	1	
	В. Пулк	2	15
300	Ф. Кавчак	1	3
301	М. Ткачук	2	19
304	М. Гнатик	1	6
307	Д. Галонжка	1	7
311	М. Федірко	1	1
316	І. Сверида	2	
	В. Гавриляк	4	23
320	І. Малко	1	11
325	В. Цюпа	1	22
384	Стефанія Боганек	2	29
341	П. Дуда	1	9
346	Р. Чучкевич	4	37
347	Г. Тимчій	2	10
349	І. Гнідь	1	6
350	Т. Фінів	2	3
352	І. Щербак	2	7
353	П. Грабович	2	6
454	М. Бережук	2	7
361	С. Літепло	1	
	І. Галичин	3	
	В. Вишиваний	2	
	П. Кучма	1	31
362	Ф. Петрик	3	13
367	В. Попович	2	25
369	Ева Колтонюк	3	7
371	С. Гавриш	1	
	І. Баранюк і П. Заболоцький	1	12
372	Й. Ярема	4	25
375	І. Данківський	2	
	П. Тарнавський	9	27
379	М. Семків	6	52
383	О. Хома	5	25
385	Я. Карпяк	7	25
388	Евфимія Волошяк	1	5
395	П. Пуцило	30	30
397	Олена Штогрин	3	25
399	З. Дзядик	1	17
423	М. Ольшанський	7	
	Т. Носієвич	3	123
427	П. Цибуляк	1	5
430	О. Бакай	24	47
433	Д. Закруха	2	[illegible]
439	В. Зацерковний	3	13
445	І. Геврик	11	64
454	М. Березюк	2	7
457	Ірена Гошовська	1	7
458	П. Стахов	1	9
461	М. Шпурко	1	17
469	К. Чорномаз	1	7
471	В. Цимбала	4	21
484	В. Запаранюк	1	15
486	Т. Лукач	2	
	В. Оренчук	1	
	Я. Блищак	7	13
496	Марія Шевченко	2	2
497	Д. Петрів	1	3
498	І. Касюхнич	1	6

ЛИСТА ВІДДІЛІВ, ЯКІ ПРИЄДНАЛИ В ЦІЙ КАМПАНІЇ НАЙБІЛЬШЕ ЧИСЛО НОВИХ ЧЛЕНІВ

(Стан з 31-го жовтня 1964 р.)

Ч.П.	Ч. Відд.	Місцевість	приєднано членів
1.	153	Філядельфія, Па.	121
2.	423	Шикаґо, Ілл.	113
3.	42	Пассаік, Н.Дж.	65
4.	445	Вінніпеґ, Ман.	64
5.	194	Ню Йорк, Н. Й.	53
6.	432	Торонто, Онт.	52
6.	63	Форд Ситі, Па.	52
6.	379	Шикаґо, Ілл.	52
9.	430	Філядельфія, Па.	47
10.	83	Філядельфія, Па.	40
11.	346	Клівленд, Огайо.	37
11.	131	Шикаґо, Ілл.	37
11.	375	Філядельфія, Па.	37
14.	102	Клівленд, Огайо.	33
14.	161	Ембридж, Н. Дж.	33
14.	277	Гартфорд, Конн.	33
17.	183	Дітройт, Мич.	32
17.	48	Рідінґ, Па	32
17.	155	Перт Ам. Н. Дж.	32
20.	361	Ню Йорк, Н. Й.	31
20.	292	Дітройт, Мич.	31
22.	136	Палатайн, Ілл.	30
22.	395	Палатайн, Ілл.	30
24.	127	Бофало, Н.Й.	29
24.	334	Клівленд, Огайо	29
24.	22	Шикаґо, Ілл.	29
24.	106	Шикаґо, Ілл.	29
24.	174	Дітройт, Мич.	29
29.	316	Рочестер, Н.Й.	28
30.	336	Клівленд, Огайо	27
30.	221	Шикаґо, Ілл.	27
30.	39	Сиракюз, Н.Й.	27
30.	191	Трой, Н.Й.	27
34.	43	Гілсайд, Н.Дж.	26
34.	257	Лос Анджелес, Кал.	26
36.	367	Рочестер, Н.Й.	25
36.	397	Філядельфія, Па.	25
36.	204	Ню Йорк, Н.Й.	25
36.	372	Плейнфілд, Н.Дж.	25
36.	383	Бриджпорт, Па.	25
36.	385	Міннеаполіс, Мінн.	25

ДОСЯГНЕННЯ ОКРУГ В КАМПАНІЇ 1964 р.

(Стан з 31-го жовтня 1964 р.)

Ч.П.	Округа (осідок)	приєднано членів
1.	Philadelphia, Pa.	522
2.	Chicago, Ill.	504
3.	New York, N.Y.	267
4.	Toronto, Ont.	209
5.	Cleveland, Ohio	209
6.	Detroit, Mich.	175
7.	New Haven, Conn.	114
8.	Rochester, N.Y.	106
9.	Newark, N.J.	102
10.	Passaic, N.J.	88
11.	Pittsburgh, Pa.	87
12.	Perth Amboy, N.J.	76
13.	Utica, N.Y.	75
14.	Troy, N.Y.	75
15.	Winnipeg, Man.	69
16.	Frackville, Pa.	65
17.	Jersey City, N.J.	60
18.	Montreal, Que.	59
19.	Buffalo, N.Y.	54
20.	Ford City, Pa.	54
21.	Minneapolis, Minn.	53
22.	Youngstown, Ohio	50
23.	Baltimore, Md.	39
24.	Allentown, Pa.	30
25.	Boston, Mass.	27
26.	Woonsocket, R.I.	23
27.	Wilkes Barre, Pa.	18
28.	Smithmill, Pa.	11
29.	Scranton, Pa.	8
30.	Ludlow, Mass.	6
31.	St. Louis, Mo.	5
32.	Elmira, N.Y.	1
	Необ'єднаних 23 відділи	71

Здобутих бодай 10 членів для УНСоюзу — дають право на ювілейну союзову відзнаку!

Література Мистецтво Розвага

ЗА ВІРНИЙ ПІДХІД

Історія української книжки — це частина історії національної України, частина нашої національної боротьби. Читати, любити й шанувати рідне писане слово закликав ще літописець у Києві 1.000 років тому, попереджаючи, що хто недбайливо буде відноситись до книжки, того чекає Божа кара. Це й зрозуміло. Адже добра книжка, важливий науковий, політичний чи літературний твір — це конденсатор людського розуму, досвіду, знань, точних обрахувань, фантазії.

Д-р Микола Аркас згадував, як адмірал російської флоти на Чорному морі наказав був його батькові, авторові „Історії України" та опери „Катерина", кинути за борт корабля „Кобзар" Т. Шевченка — бо та книжка спрямована проти імперії. Гітлер палив книжки, Сталін-Хрущов-Брежнєв провадили й провадять найсуворішу цензуру. Відходячи з рідної Землі, наші люди в багатьох випадках брали з собою, крім харчів та одягу, ще й книжку, переважно „Кобзаря" або Святе Письмо.

Сучасну культурну людину годі уявити без цього найневбагливішого і найвірнішого товариша, який — за нашою приказкою, — „мовчить, а всіх навчить".

Модерний світ залишає людині мало вільного часу. Але наклади книжок єлізне в усіх країнах світу зростають. Л треба сказати, культурна література, хоч і як розпанощується, все таки есть позиції доброї книжки, бо глузд і смак кожуть втрачати однак, а не людство.

Незабаром у Нью Йорку відбудеться Світовий з'їзд українських письменників в складі „Слово", а з ним з'їзд Об'єднання Працівників Дитячої Літератури. У зв'язку з цією подією мусимо знову спинитися над проблемами української книжки на Заході.

Бачимо, що за кордоном відбувається і з роками настає зворотна, негативна, тенденційна реакція: меншає покупців-читачів книжки, меншає видавництв, втрачається навик до читання рідною мовою, а все це не може не відбитися й на творчості українських письменників у вільному світі.

Не кожен письменник здатний писати „для майбутніх поколінь"; особливо, коли на його столі вже лежить декілька давно приготованих до друку рукописів. Не кожен видавець наважується видавати нову книжку, бо збайдужіння масового читача навіть до цікавих творів з літератури, історії, політики, мемуарної літератури нікому не додає охоти й відваги. Деякі найсвідоміші батьки нарікають на брак українських книжок для дітей, бож діти ростуть, і їм треба давати щось своє, новє; нарікають на слабий доплив нових дитячих книжок наші педагоги. Одночасно — видавництва бояться ризикувати, перетягати й так до краю натягнений свій бюджет.

Пасивність, байдужість до творів рідною мовою розростається між нами з швидкістю епідемічної хвороби. Український бібліотекар недавно запіднотив читання українських книжок" — б'є на сполох в „Українському Голосі" з Вінніпегу п. К. Теличко. Він розповідає, що в едмонтонській громадській бібліотеці з її 300.000 книжок є різнонаціональні відділи, в тому числі й український, що має лише 30 томів. Але — „адміністрація бібліотеки заявляє, що нема потреби поширювати український книжковий відділ, бо вже набуті книжки лежать без руху". К. Теличко зауважує: „За податкові суми українців розбудовуються відділи бібліотеки — французький, італійський, німецький, мадярський та інші. Одним словом, тих, що читають і люблять книжки".

Вжаке, якщо вже не кажуть, становище українсьої книжки у вільному світі, де до 2,000.000 українців, не віщує нічого доброго нам, як політичній і національній спільноті. Українська книжка — це наш національний паспорт, наша національна візитка. Коли ми позбуваємось, то позбуваємося самі себе. А далі — вже логічні висновки. Одночасно, на батьківщині — свідомо й планово намагається Москва, щоб рідні книжки „позбувся" наш народ.

Вихід? Він один — читати. Читати, коли навіть спочатку доведеться себе мобілізувати для цього. Але коли подолаєте перші труднощі і прочитаєте бодай основні твори, що вийшли тут, на еміграції, — ви вже не покинете читати рідної книжки. Творчість таких письменників і поетів, як Євген Маланюк, Улас Самчук, Тодось Осьмачка, Олекса Стефанович, Леонід Мосендз, Юрій Клен, Докія Гуменна, Іван Багряний та ін. — це окраса вільної української літератури, української національної культури.

Читати — одночасно означає і купувати. Масове читання, а не читання одиниць чи зрідка „позичання" по селі „Гуртків Книголюбів", означатиме автоматичне пожвавлення нашого книжкового ринку, активізацію видавництв і, безумовно — активізацію творців вільної української літератури. Такий підхід буде найвірнішим. Тоді бодай в ділянці красного письменства частково відпадуть підписні листи, збірки і прохання пожертв.

Л. П.

Микола ЩЕРБАК

КОЛИ ЧУЮ ЛИСЕНКА...

Пам'яті найславнішого українського композитора Миколи Лисенка

Почую Лисенка... І я не знаю —
Чи звуки то, а чи гремлять пороги.
Чи чайка вилітá до небокраю
І тужно скиглить, б'ється край дороги...

Почую Лисенка... Чорніє поле,
Туман, як хвиля у степу німому...
А звуки ллються, ллються... Де ти, доле?
Куди пішла ти з батьківського дому?

Он під вікном, занесеним снігами,
Дівчата й хлопці стали з колядою,
Різдвяна ніч прийшла в село з дітьми,
І засвітила зорі супокою...

Чого ж не втішно на душі Вакулі?
І чом заплакав й радісно Оксана?
Прийде весна, і спів, і перші гулі,
І сині вечори, цвітінням п'яні...

Почую Лисенка... це звуки,
А рокотання гроз та бур,
Не струмінь струн, а мужні муки
У гордім гомоні бандур.

І люта Бульбова шаблюка —
Вогненна блискавка з-за хмар,
І, як відлуння, дужо стука
В серцях Тарасовий „Кобзар"

А пісня, пісня полум'яна
То ожива, то завмира...
Чи мова то фортепіяна,
Чи хвиль співучого Дніпра!?

Нехай когось бере в полон Бетговен,
Нехай від Гріга серце затріпоче,
Хай Сметану й Шопена люблять люди,
Чи Глінка і спогадом зволожить очі...

Почую Лисенка — я щастям повен,
Душа здригнеться, волі, волі хоче,
І рідна пісня розриває груди!

ВШАНОВАНО НЕОКЛЯСИКІВ

З невеликою перервою в часі відбулися в Міннеаполісі дві імпрези, присвячені творчості неоклясиків: 4-го вересня — вечір пам'яті Максима Рильського, а 20 листопада — пам'яті Михайла Драй-Хмари (цей останній з рамени Культурно-Мистецького Клюбу).

Вечір Рильського, зв'язаний з сороковим днем смерти поета, був задуманий більше в плані спогадів, ніж критичного розгляду творчості. Тому й програму побудували відповідно: кілька коротких вступних замість однієї великої доповіді. Говорили: „Про поета" — О. Филипович, „Про життя" — О. Петренко, „Про поета" — Н. Петренко, „Про переклади" — М. Дербуш, „Про напади совєтської критики" — Н. Булавицька. Крім того, виступав О. Корсунський зі спогадами. Велику виставку з творів і перекладів М. Рильського, а також газетних статтей про нього впорядкувала Оксана О. Соловей. Найцікавіші експонати, а саме: примірники журналу „Українська Хата", де М. Рильський друкувався з 1911 по 1914 рік, і збірку „На білих островах" позичив О. Неприцький-Грановський, а газету „Советская Украина" з 5 жовтня 1947 р. зі статтею на три підвали „Про ідейні помилки М. Рильського" — Д. Соловей.

Слід окремо відзначити цікаву думку, висловлену Н. Петренком, що поміж Шевченком та Рильським українська поезія не мала жадного ліриків, поет дорівняв би їм по силі таланту.

Вечір М. Драй-Хмари влаштовано з нагоди 75-ліття з дня народження закатованого комуністами поета. Основну доповідь про життя і творчість зробив О. Филипович. Про перебування Драй-Хмари на засланні розповіла Н. Булавицька, використавши за джерело листування поета з родиною. На виставці було показано різні видання творів Драй-Хмари та іншомовні антології, що містять переклади його поезій, а також статті про нього, друковані в еміграційній пресі.

Портрет М. Рильського та графічне оформлення обох вечірок виконав О. Канюка.

Окремої згадки заслуговує добра декламація О. Остапчук та О. Корсунського.

Численність слухачів і їхня зацікавлена увага були заслуженою нагородою організаторам за вкладений труд.

Марія Шаруда

Петро Андрусів

ПАМ'ЯТІ СЕРГІЯ ЛИТВИНЕНКА

(З промови на відкритті посмертної виставки 18 жовтня 1964 р. в Нью Йорку)

Об'єднання Мистців Українців в Америці відкриттям цієї посмертної виставки праць славної пам'яти Сергія Литвиненка, свого голови, вибраного останніми Загальними Зборами, вшановує його пам'ять і цим, повним патетики справжнього суму, актом формально розпочинає цьогорічний сезон діяльности, що його ще Покійний перед смертю частково запляновував.

Зібралися ми знову сьогодні в цій самій залі, що була останньою майстернею мистця і в якій ще й досі ніби чути відгомін його енергійних кроків. Тут у повітрі ще висить атмосфера його — такого активного — перебування, а нам і досі здається, що ось відчиняться двері і з'явиться між нами він, як звичайно, приязно усміхнений, всіма люблений і діловитий.

Так недавно то було, що здається, рукою можна сягнути; коли в цій же його майстерні ми зібралися на відкриття ювілейної виставки в 40-ві роковини його мистецької діяльности... День був дощевий і Сергій непокоївся, чи погода не відстрашить нас, чи не відбудеться те відкриття при порожній залі. Його побоювання були зайві. Погода — хоч і погана — не була перешкодою для нас. Мистці, як і сьогодні, виповнили залу вщерть. Прийшла на це його свято не лише громада з Нью Йорку, але й з дальших околиць, включно з Філадельфією.

Пам'ятаємо усі, що в часі відкриття виставки, яке було сполучене з удекоруванням його Воєнним Хрестом в імені Президента УНР в екзилі Степана Витвицького, покійний Сергій пережив один з найбільше зворушливих моментів свого життя. Він ступив на підвищення, щоб промовити

Сл. п. Сергій Литвиненко

до нас, але хвиля зворушення стиснула горло і він, зійшовши, без слова вибіг на коридор, щоб там заспокоїтись.

Люди породи, до якої належав Сергій Литвиненко, не вмирають, як кажеться про старого воїна, — лише фізично відходять. Вони дальше живуть у тій спадщині, яку залишила нам їхня плодовита діяльність, що нею вони утривалюють своє ім'я в житті цілої громади.

І так — як немислимо собі уявити нашу добу без таких творців в ділянці українського мистецької культури, як Василь Кричевський, Петро Холодний (батько), Олекса Новаківський, Іван Труш, Павло Ковжун, Микола Голубець, Василь Григорович Кричевський, Микола Азовський, Антін Павлось, Микола Бутович, Михайло Мукин, Володимир Січинський та інші, яких тут годі перечислити, так не можна собі цю добу уявити і без Сергія Литвиненка. Він не лише належить до неї, він — нарівні з іншими — позначив її ім'ям, а своєю творчістю в великій мірі спричинився до її розбудови.

Від наймолодших літ він був повний творчої снаги. Він не вмів бути пасивним пасажиром потягу часу, що не цікавиться, якими дорогами цей потяг його несе, через які, кимсь створені, простори і обставини він його перевозить. Він мав амбіцію бути в гурті тих, які активно формували свою і своєї громади долю; яким любов до народу, своєї землі і рідної культури завсіди була непомильним компасом...

(Продовження на стор. 6-ій)

Два вірші Григорія Сковороди

Знищеному комуністами Миколі Зерову належить переклад чотирьох латинських віршів Григорія Сковороди... Нижче наводимо два переклади М. Зерова з Сковороди, які досі ще не з'являлися друком. Оригінали цих віршів вміщені в II томі творів Григорія Сковороди (вид. АН УССР, 1961). Переклади збереглися в архіві С. Ф. Зерової.

НА ДЕНЬ НАРОДЖЕННЯ ВАСИЛЯ ТОМАРИ*

Круг годовий довершився і знов розпочався. Сьогодні
Маємо першу добу — року нового почин.
Доля судила тобі, обдарований хлопче Василю,
В цей народитися день. Добре то провість тобі.
Перший і розумом сильним, і першим тим даром природнім,
Що потребує його врода тілесна твоя.
Благословення тобі, первакові, послала природа,
Що для молодих дітей мачуха гостра була.
Так і Спорудник всесвітній, створивши Адама найперше,
Свy потому створив, меншу в любові його.
Радо вітаю тебе, що стільки добра тобі дано:
Досить на частку твою Бог милосердний поклав.
Тільки ж — гай-гай! як багато тобі доручив Сотворитель,
Згодом немало і сам схоче від тебе узять.
Отже, науки і всякої праці беріся, не цурайся,
І не з найменням лише, будь і ділами Василь.**

**

От вона молодість року! Природа лице оновилось;
Радо відняв хліборов звичної праці тягар.
Передбачаючи зиму прийдешню, в турботі хазяйській
Саду пильнує свого, ниви своєї засіва.
Скажеш: щасливий орагай. Але щасливіший од нього,
Хто залюбки обробив ниву душевну свою.
І нерозумний часом утішається благом тілесним,
Старість немудра проте щастя не може дознать.
Ти ж наглядай за душею, яке в ній зело проростає,
І не барися полить, як це недобре зійшло.
Все повнилося мерзій, де жовна і терен пробились —
Знай, що багатство глушить слова Господнього раст.
Де проростають свирідні, й часнки, висмикуй з корінням,
Бога не узрить вовік, хто засмітив почуття,
Ще високо ходять, сокирою там поорудуй;
Знай: відкидає Господь горді від себе серця.
Ще ж уважай: і на доброму дереві, бува, наростає
Лагання зовсім, лихе — геть поодрубуй його! —
Бо хто багато священних книжок прочитає, у того
В серці несите пиха і славолюбство росте.
Все непутящі поли, а добрі рослини викохуй,
І щонайпильніше плекай квітку святу чистоти.
Як він горить, промеиє, той вищит незаймано-чистий!
Відай: Найбільше Христа тішить його аромат.

*Василь Томара — учень Сковороди
** Василь — зміст цього слова по-грецьки — цар, владар.

Новий роман Івана Багряного посмертно друкується в Зах. Німеччині

Новий Ульм, Баварія. — Тут, заходом Центрального Фонду ім. сл. п. Івана Багряного, у друкарні тижневика „Українські Вісті", розпочалась праця над виданням останнього роману Івана Багряного „Людина біжить над прірвою". Роман матиме понад 300 сторінок друку великої вісімки. Тема твору — українська людина в наші часи. Ціна одного примірника в звичайній оправі в ЗДА становитиме 5 дол. Прибутки з розпродажу книги йтимуть на фонд видання інших творів покійного письменника. Роман „Людина біжить над прірвою" можна вже замовляти через тижневик „Українські Вісті" в Новому Ульмі.

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКА ХРОНІКА

● **Поет і есеїст Євген Маланюк** виголосив доповідь „Максим Рильський на тлі доби", у якій проаналізував творчий і життєвий шлях видатного поета сучасности. Доповідь відбулася в листопаді, в Українському Інституті Америки, з почину Т-ва Українських Інженерів у Нью Йорку.

● **Видавництво і мистецька галерія „Мій і Світ" у Торонто**, під керівництвом Миколи Колянківського, випустили до Різдвяних свят три кольорові поштові картки з такими репродукціями: чудотворної ікони з Вижгороду, картини М. Кричевського „Пастухи приносять дари Новонародженому" та картини Зої Лісовської „Божа Матір біля розмальованої печі". В одній серії цих прегарно виданих карток є привітальні написи українською, в іншій серії — англійською мовами. Автор та назва твору подані для інформації малим шрифтом на четвертій стороні кожної картки по-англійському.

● **У журналі „Славонік Ревю" Школи Слов'янських Студій у Лондоні**, число за 1964 р., надруковано 5-тисторінкову рецензію д-ра Наталі Полонської-Василенко на „Історію Української Православної Церкви" проф. Ів. Власовського. Рецензія написана так, що є одночасно найкращим інформаційним матеріялом про УПЦ в англомовній літературі.

● **„Абетка — веселинка для дорослих і маленьких"**, віршований текст Леоніда Полтави, кольорові ілюстрації Петра Сидоренка, — прибрала Головна Управа СУМА в Нью Йорку; це великого формату книжка для дітей, видана друком у Західній Німеччині.

● **„Каталог видань для дітей і молоді" вийшов у виданні** Об'єднання Працівників Дитячої Літератури ім. Л. Глібова, ОПДЛ, у Торонті. У каталозі названо 58 видань ОПДЛ, а в додатку — 27 назв творів для дітей і молоді, що вийшли з рамени інших видавництв.

О. Жовтко-Черняк

„СВЯТОСЛАВ" — РОМАН СЕМЕНА СКЛЯРЕНКА

Після революції, в добі споділвань і віри в українізацію, Зінаїда Тулуб почала нову еру історичного роману в українській літературі своїм твором „Людолови". Це був блискучий початок. Роман її правдивий, сильний і мистецьки викінчений. За нього вона відпокутувала засланням і перейшла комедійний процес реабілітації, а книжка — нове „редагування".

І ось по десятках років, в добі так званої „відлиги" з'явились два романи „Людолови" якостями історичні романи „Святослав" і „Володимир". Дві частини трилогії, яка залишиться недокінченою.

Авторові роману пощастило створити чудо — сказати майже правду про постаті героїв і добу, і перевести їх благополучно через пороги партійної цензури.

Закінчено роман вже у 1958 році, а вийшла книжка у 60-му році. Редактор Л. Маляренко, оформлення В. Кравченко, коректори О. Супруненко і Маслов. Отже переважно люди із українськими прізвищами. На кінці зазначено — „На українском языке". Сторінок 680 у двох частинах під назвами „Рабиня і княгиня" та „Над морем Руським".

На вступі — декларативний вірш автора, в якому пояснено ґенезу ідеї твору. Зародилась вона тоді, коли дивлячись із Дніпрових круч, проникав він духовим зором у давнину, відчував її дух, близькість предків, і відчиність до них, які будували, боролись і гинули для нащадків.

Твір цей ніяк не можна відірвати від автора. Для того, щоб вповні усвідомити його вартість, треба знати про автора, як у чого такого, як він був, у тих обставинах згубних для творчого духа, могла задумати і довершити ідея для твору, яку працю він мусів виконати не тільки технічно збираючи матеріял і працю творчу, а працю над виробленням ідейного стрижня твору, який би дав змогу перевести твір в життя.

Семен Скляренко народився 20 грудня 1901 в селі Прохорівці, в родині селянина з козаків Дмитра Скляренка. Помер 3 березня 1962. Переживши свій 60-тилітній ювілей всього на три місяці.

В журналі „Дніпро" появилася коротенька згадка, в якій подано формальні відомості: учився в Золотоніській гімназії, яку скінчив у 1919-м році, вчителював, друкуватись почав у 18-му році (вірші, оповідання). Згадка була від Спілки письменників України, і там головна увага клалась на ідеологію. З неї видно, що Скляренко, хоч писав у дусі партійности, був аж у році 1946-му принятий в „пантеон слави".

Працювати почав як письменник у „Радянській Думці" (Черкаси) і Київській „Пролетарській Правді". Був членом правління СПУ, членом Рев. Ком. спілки письменників СРСР, мав воєнний орден Червоної зірки, знак пошани і медалі.

Більше можна довідатись із статтей з приводу 60-літнього ювілею його. Там знаходимо перелік творів Скляренка, їх офіційну оцінку. Був Скляренко дуже працьовитий і за своє життя написав багато: 15 романів і повістей, дві збірки оповідань. У тих творах він величав офіційних героїв, „гнівно викривав міщан, величав клясово свідомих вантажників, займався проблемою батьків і революційних дітей, які навертають старих на путь істини, описував „сквільовано", хвалив „тепло". Часом у захопленні описом забував повсякчасний обов'язок пам'ятати про ідеологію, і йому це закидали.

А прожив життя у тих пекельних, особливо для українського письменника, обставинах приблизно благополучно і помер своєю смертю, коли не брати до уваги, що письменник пив, а чому пив, то можe, власне, тому, щоб себе чимось запаморочувати.

На фото бачимо обличчя з горбкуватим носом, розумними очима за склом окулярів, з малими, трошки саркастичними устами. З описів тих, що його знали (тут є такі) довідуємось, що був білявий із сірими очима, в розмові дуже дотепний і вправний.

Враження робив якесь легкоранливе і таким його й приймали, не відаючи, що мав уже за „придворного" партійного письменника.

Ніхто й ніколи не міг подумати, що з-під його пера вийде такий сильний, поважний твір, як історичний роман „Святослав". Це була несподіванка.

Жив Скляренко з дитинства у місцях, де відбувались події за Святослава і Володимира і де ще жило багато легенд і переказів про тих князів. Вражливий, спостережливий хлопець слухав і зберігав усе десь глибоко у душі до часу.

Автор статті про Скляренка Олег Килимник („Вітчизна", жовтень 1961) стверджує, що Скляренко перший представив Святослава, таким, яким він був, перший вповні осягнув ту легендарну постать, наділюючи її всіма якостями ідеального провідника, патріота, мудрого політика, який провадив ідею звеличення Русі... Він зіставляє занепадаючу стару Візантію і молоду Русь, провідником якої є... патріотичну ідею — любов до рідного краю у Ольги, Святослава, у простих людей, ремісників, хліборобів",... і що зір його сягає до колиски нашої вітчизняної історії".

Спілка письменників зазначує з приводу „Святослава", що автор ... „піднімає величезні пласти вітчизняної історії".

Думка самого Скляренка така: „Для того, щоб любити, цінувати наше прекрасне сучасне, треба добре знати і вивчати сиву давнину, мимовільну рідного краю. Коли я почав думати про минуле, мене приваблювали ті часи, коли почали складатись основи нашої державности. Ті далекі часи привертали мою увагу ще й через те, що буржуазна історіографія багато наплутала, спотворила нашу історію, показуючи наш народ диким, некультурним варваром. А це далеко не так. Наш народ мав славне, героїчне минуле, яким можна і слід пишатись".

Скляренко працював усе життя, так би мовити, програмово, а дані два твори зародились, дозріли і здійснились — поза програмою. Ніхто й не знав, що він працює над тим матеріялом. А працювати йому довелось роками.

Святослав і Володимир це обидві вдячні, щасливі теми. Святослав — лицар без страху і догани, полюбив просту дівчину, робиню і два життя Володимирові, геніяльному синові робині. Герої мають вже самі по собі відповідне тло: Святослав вроджений демократ і це приводить його до робині Малуші, Володимир — син робині. Проти таких героїв партія не могла мати закиду. Крім того, Святослав не був ще князем у пізнішому розумінні, він не підіймався над своєю дружиною, він і коронований був бриллю землі — короною, яка далеко пізніше клалась на голову вибраних гетьманів, щоб не зазнавались. Святослав не ввійшов в історію, як пізніші князі, в розкішних шатах, в короні, а в простім домотканному...

Вибравши такого героя письменник інтерпретує його по-своєму дуже широко і надіює, поруч із дійсними донатностями, ще й гойністю ідеальних якостей романтичного героя.

Святослав був воїн, типовий воїн своєї доби. Для воїна такого не годилось сидіти коло пенатів навіть тоді, коли не було безпосередньої загрози його землям. Такі князі ще задово до Святослава водили свої дружини не тільки проти агресорів, вони ходили із власного почину слави здобувати, слави і ... здобичі. Так було всюди. Так було й у нас. Придбувати землі, усмирювати бунтівничих підлеглих, збирати з них данину (часто непосильну), карати за спротив, мріяти про далекі землі, про їх багатства, про здійснення амбіцій лицарських: повісити щит на вратах чужого города... Для князів Русі та мрія була — порфіроносна Візантія. Коли напали на чуже місто, то не сподівались, що напасники будуть чемні, не будуть убивати, насилувати, грабувати. А власне так у романі: вояки нашї все були чемні і в походи ніколи не йшлося з метою „хліб козацький" здобувати, тільки щоб попередити наступ злого ворога.

Але знаємо добре, що ті „превентивні" походи відбувались хитро тоді, коли Візантія мала клопоти деінде і про жадний наступ на Русь не думала. І це цілком натурально. Така була доба і наша історія до татарського лихоліття ішла так само, як інших комплексів, ще не зформованих у окресленні держави і де мешканці окремих частин даних територій ще не мали почуття і свідомости єдности. У Франції, наприклад, того почуття і свідомости не було ще в почтках 15 ст. Грецькі колонії на Чорному морі ніколи не перешкоджали, але пошарпати їх було добре і цілком у стилі доби. Не все було так просто, як показує Скляренко, і вої не були тільки ідеальними, і не всі йшли на брань тільки з патріотизму, любови до краю. Во їм ішов з обов'язку, і його ніхто не питав, а ополченці йшли самі, бо похід означав позбавлення від тяжкого труду на власть імущих; вої все мав забезпечений кусень хліба, м'яса, якусь одежину...

Отже, оправдання всіх походів як превентивних, є одним важливим положенням, яке просуває твір через партійні пороги (Совєти ж ніколи не „були і не можуть бути агресорами", вони ніколи не „підкоряють", а тільки „звільняють" від якихось гнобителів інші народи і „пригортають" під своє крило).

Друга провідна того самого порядку в романі є будова магістралі від Чорного моря до Ітіля-ріки на Волзі і аж до Уралу. Русь від краю до краю вже тоді, разом навіть із фінськими племенами!... Третя провідна — це ідея єдности слов'ян, їх призначення і „добру волю" вливатись в „Руське" море, як потоки вливаються у велику ріку...

Скляренко зводить на ніщо впливи Норманів на Русь і їх значення в житті княжої доби, вплив на організацію війська, їх ініціятива руху на південь і безумовну домішку їх нескліянської крови в княжій династії доби. Так само він хоче звести на ніщо вплив Візантії на Русь.

Поїздку Ольги до Царгороду Скляренко зображує тільки як політичний хід і доконечність, що Ольга там не побачила нічого вражаючого, і в поведінці з імператором виявила гордість, не виконавши прийнятих етикетом двору

(Продовження на стор. 6-ій)

З праці Об'єднання Працівників Дитячої Літератури ім. Леоніда Глібова, ОПДЛ

У березні 1946 р., в Карлсфельді біля Мюнхену, відбулися засновні збори письменників; редакторів, видавців та інших, зацікавлених у розвиткові української дитячої літератури. У висліді зборів, заініційованих редактором дитячих видань у Галичині, Богданом Гошовським, було створене Об'єднання Працівників Дитячої Літератури ім. Л. Глібова. У червні 1961 р. в Торонто відбулися загальні збори ОПДЛ, які вибрали Головну Управу Об'єднання в такому складі: голова ОПДЛ у Канаді Богдан Гошовський, заступник голови на ЗДА Леонід Полтава, секретар д-р Ю. Лисяк, скарбник Р. Г. Березовський. Ця Управа закінчує свою трирічну каденцію в кінці 1964 року. Крім окремих видань для дітей, Управа вібрала і впорядкувала до друку великий збірник „Дитяча література й виховання", що має вийти на початку 1965 року, — в 75-річчя появи дитячого журналу „Дзвінок" у Львові. У „Дзвінку", як відомо, друкували свої твори для дітей Іван Франко, Леся Українка, Михайло Коцюбинський та інші; той журнал дав підстави українського виховання десяткам тисяч своїх юних читачів на заході та й на сході України. Вихід збірника залежить від збірки фондів.

Голова ОПДЛ, ред. Б. Гошовський, повідомляє, що Управа ОПДЛ має приготовану до друку „Хрестоматію" — вибір української і найкращої чужої дитячої літератури для дітей дошкільного віку, з багатьма ілюстраціями, з додатками пісень, забав, сценічних картин для користування і в дитячому садочку, і вдома. „Хрестоматія" матиме приблизно 300 сторін і в розпродажу коштуватиме від 8 до 12 долярів, залежно від кількости попередніх замовлень.

Українські книжки для дітей, видання ОПДЛ або з позначкою марки ОПДЛ, користуються популярністю між читачами-дітьми. Але за рідким виключенням — діти самі не купують книжок, а ще далеко не всі батьки належно дбають про те, щоб дати дитині рідну книжку. Тому є застій на книжковому ринку і на робочих столах письменників для дітей. Тим часом, не важко усвідомити кожному, що без української книжки, без уміння дитини її прочитати — годі сподіватися й осягів у вихованні українських дітей за кордоном в дусі рідної мови, культури та навіть релігії.

Дитяча книжка вимагає, очевидно, праці не тільки письменника чи поета, редактора, ілюстратора, видавця, кольпортера. Вона вимагає і співпраці батьків та матерів — у фінансуванні, в прочитанні її малим дітям та в припильнуванні, щоб старші діти читали твори українською мовою, бо лише так вона буде рідною мовою дитини.

Посилення такої співпраці очікують члени Об'єднання Працівників Дитячої Літератури ім. Леоніда Глібова, вважаючи, що справа виховання наших дітей за океаном в українському християнському дусі — одне з головних завдань нашої спільноти.

В. Гальченко

Театр „Заграва" виступав у Монтреалі

На запрошення Українських Студентських Клюбів у Монтреалі, з нагоди „Українського Тижня", у неділю 15 листопада виступив у Плато Гол Український Театр, з Торонто „Заграва". Виставлено п'єсу видатного французького драматурга Жана Ануї „Жайворонок" („Жанна д'Арк"). Сам вибір такої нелегкої п'єси свідчить, що режисер театру „Заграва", досвідчений мистець Слава Теліжин, ставить великі вимоги до своїх акторів і хоче вивести український театр на вищий рівень.

Слава Теліжин, — це абсольвент Драматичної Школи (режисерського відділу) і довголітній співробітник С. Скотніцького у Варшаві, художній керівник Академії Театрального Мистецтва та довголітній режисер театру „Заграва". Щодо акторів, то в ансамблі ми зустрічаємо імена, для яких сцена не є чужою: Юрій Бельський, В. Довганюк, М. Лялька, М. Луцька, Н. Тарнавська, А. Ільків, І. Валько та інші; зустрічаємо й нові імена молодих адептів театрального мистецтва, над якими відчувається сильна рука режисера, що намагається викресати з прихованих талантів справжніх акторів. Зокрема звертає на себе увагу В. Орловська, в ролі Жанни д'Арк.

Щодо матеріяльних засобів, необхідних для вистави і найскромнішої п'єси, то з цим справа гірша: напівзаповнена заля Плато Гол в Монтреалі дає на це прикру відповідь. Ми можемо мати добрий театр, але, на жаль, український загал і досі ще не зрозумів ваги і потреби існування повновартісного театру, в репертуар якого входили б і перлини світової драматургії.

Скільки завзяття, скільки любови до театрального мистецтва потрібно, щоб у таких умовах лупати граніт, будуючи добрий український театр! Глянути тільки на чудові коштовні костюми, що їх проєктувала і власноручно пошила акторка Марія Луцька. Як покрити кошти такої вимогливої вистави, коли чужі театри з допомогою держави та різних приватних меценатів не завжди дають собі раду? А що ж говорити про недоспані ночі, витрачені на подорож, коли театр виїздить на гостинний виступ до віддалених міст, після яких треба зразу ж з'являтись свіжими й бадьорими на сцені, бо готель лепше чи було б ним заплатити. Після таких виступів артисти втомлені, іноді й розчаровані байдужістю публіки, що не поспішила заповнити залю, повертаються на працю, де заробляють на хліб насущний, а вечорами замість відпочинку спішать на проби, щоб служити чарівній Мельпомені.

І тільки завдяки цій любові до театральної музи — Слав Теліжин із своїми талановитими мистцями будуть, наперекір усьому, прямувати далі чудовою дорогою мистецтва.

Марія Логуш

КОРНИЛО ЛАСТІВКА

(З приводу 50-річчя літературної творчости)

Його перша віршована спроба була опублікована в „Ілюстрованій Україні" за січень 1914 р. Це був вірш „Бажання".

Тернистим і повним перешкод виявився шлях К. Ластівки, який народився у с. Горошівцях, на Буковині, в 1893 р. Серед чудової буковинської природи, але гіркої селянської долі, приходив до свідомости юнак. У тузі за гарним і добрим, ще на гімназійній лавці починає він віршами виливати свої душевні думи. Студент теології і філософії Чернівецького університету, попри фахові студії, а потім душпастирські обов'язки, — Ластівка займається й літературною творчістю.

Його літературні твори появлялися друком після закінчення першої світової війни. Вони розкидані по українських періодиках на Буковині того часу. К. Ластівка належав до перших співробітників літературно-наукового журналу „Промінь" у Чернівцях. Друкує там у 1922 р. першу частину поеми в прозі „Казка", пізніше „Плач Єремії", новеля „Війна" тощо.

У 1922 р. богословське товариство „Українська Православна Академія" у Чернівцях видає альманах „Назустріч волі", в якому К. Ластівка друкує кілька своїх творів.

Після припинення появи „Променя", він друкується в щоденнику „Час": оповідання „Сон Іванової ночі" (опісля окремим виданням у 1930 р.), казка „Сльози", оповідання „Грудка землі" та ін.

Львівський „Світ Дитини" друкував його історичне оповідання „Як велика є любов матері". У журналі „Наша Культура" друкувалися матеріяли К. Ластівки про „Буковинські гагілки".

К. Ластівка співпрацював у Чернівцях у журналі „Самостійна думка". — Після большевицького „визволення" Північної Буковини письменникові вдається виїхати до Австрії. Після звільнення Відня від совєтської окупації Ластівка включається в українське життя. Його праці, головно науково-популярного характеру, постійно друкуються в паризькому „Українському Слові", де містить такі статті: „Прадавня основа Свят-Вечора", „Українське Різдво під знаком пшениці" (1962), „Орнаментика наших писанок" (1962), „Новий Рік — свято хлібороба" (1963), „Символіка українських веснянок та обрядових хороводів" (1963), „Свят-Андріївські звичаї" та ін. Журнал СУА, „Наше Життя" в 1964 р. помістив студію Ластівки „Основи українського народного орнаменту". Містить чимало писань у релігійному православному журналі „Дзвін" в Арґентіні.

За літературним напрямком Корнило Ластівка — передусім символіст. Майже рівночасно з символістичними творами, Ластівки пише і реалістичні новелі. Сам автор називає цей напрям „психологічним реалізмом". Корнило Ластівка уміє пірнути в глибини душі свого героя й виносити звідти перлини її краси. До цього роду творів належать новеля „Остання зустріч", оповідання „Грудка землі", новеля „Материнний проклін", історична повість „Перевертень" та ін.

У публікаціях К. Ластівки залишить слід — він пильний науковий дослідник українського фолкльору й народних звичаїв, зокрема його рідної Буковини.

Багато писань К. Ластівки лежить ще в рукописах. Закінчує роман „Зелена Буковина", в якому змальований національно-культурний розвиток Буковини за останнє півсторіччя. Тепер пише працю з історії українського народного мистецтва, в якій поставив собі за завдання висвітлити розвиток українських народно-орнаментальних мотивів, з історичної перспективи, почавши від трипільської ганчарської орнаментики аж до сучасного декоративного мистецтва.

Вітаючи з 50-річчям його літературної творчости, бажаємо К. Ластівці доброго здоров'я та успішної праці.

Д-р І. М. Новосівський

Думки з приводу „Оповідань" Ф. Онуфрійчука

Колись, дуже давно, коли люди ще мали багато часу, не спішили від однієї праці до другої, не старалися виконати безліч обов'язків — я любила позичати в бібліотеках товсті книжки. І чим товща, тим більше притягала мою увагу, підсилювала читацький апетит, викликала пошану до автора... Тепер мені це здається майже „науковою фікцією", але буває примкну очі і з невимовною тугою і любов'ю знову бачу на „поличках пам'яті" довгі ряди томів Ромена Ролляна, Роже Мартена, Гейлсворта та ін.

І з острахом дивлюсь на тоненькі томики, що лиш часами вдається прочитати в ці дні, переповнені правдивих та здуманих обов'язків. Одне, одначе, навчилася я цінити в цю пору, коли час стомилями вкорочує життя людини: навчилася цінити кожде вагове слово, кожде речення, насичене багатогранними зрозумілими словами, сповнене глибокого змісту.

Сила не в кількості слів, у їх зовнішньому вигляді, а в уміло знайдених, хоча найзвичайніших словах, що зразу називають речі поіменно, схоплюють суть, замкнену у лаконічно-прецизні речення.

І от у мене подібне враження від невеликої збірки оповідань Федора Онуфрійчука, („Шорт Сторі", Йорктон, 1964 р. накладом автора), як і від прочитання товстої повісти. Може хтось закине авторові, що розповіді його сантиментальні, сумні.

Але не рукою початківця вони написані, а рукою, яка вміє скупо, проте так чітко і впевнено, кинути мазки, насичені багатством змісту людської душі.

Усі оповідання просяклі почуттям любови людини до другої людини, людини до землі, людини до батьківщини.

Незаперечно щире, міцне почування — властне і дивує, і захоплює читача. Великі сьогочасні письменники пишуть про теперішню людину, як про безвартну шкаралущу, віддану на поталу нищівним пристрастям, буревійним стихіям; іноді здається немає вже місця у цім столітті людині звичайній, сірій людині, що радіє щастям та сумує горем своїм та свого ближнього, що живе без опіки психіятра та „допомоги" наркотику, що знаходить спільну мову із другими людьми, природою, Богом. Сьогодні все космічних розмірів: люди, події, почування...

Однак, прочитавши ось такі оповідання Ф. Онуфрійчука як „Лист", „Скупар", „Редька" — ви зустрінете оцю вам так добре знайому людину, сіру — людину, котрої життя вашому життю подібне.

Прощання, втрата, боротьба, надія, віра, а передусім усе перемагаюча любов — цим усім сповнене життя сірої людини.

Ви знову впевнюєтесь, що людина таки створена на образ і подобу Бога. Прочитавши отаку книжечку, як збірка оповідань Ф. Онуфрійчука, мимоволі радієте, чуєтесь зміцненими душевно; Ви вдячні авторові за його символічний образ людини, яка велично та впевнено ступає переораними нивами життя, виконуючи своє відвічне завдання сівача родючого зерна.

Олена Загайкевич-Мельничук

ПАМ'ЯТІ СЕРГІЯ ЛИТВИНЕНКА

(Закінчення зі стор. 5-ої)

пасом і диктувала напрямок, куди належало йти і показувати шлях іншим до великої мети. Його многогранне життя напевно буде темою не однієї розвідки в майбутньому. Багатство його життя таке об'ємисте, що годі навіть пробувати його тут хоч би побіжно накреслити.

Чим же був Литвиненко? Литвиненко був, перш усього, повнокровним сином свого народу і своєї епохи. Епоха та часто ставила винятково талановитим одиницям вимогу ставати до певної міри універсальними в їх діяльності. І так, Сергій Литвиненко був вояком Армії УНР, був він визначним громадянином і громадським діячем, і організатором мистецьких шкіл, а після переїзду до Америки — ініціює, організує і впродовж 15 років веде Літературно-Мистецький Клюб в Ню Йорку. Одночасно належить він до різних інституцій і організацій — наукових, суспільних, обезпеченевих і комбатантських. Всюди він активний, повний ініціятиви і своєю енергією поривас й інших до пожвавлення діяльности. В тій праці великою допомогою була йому — його мила, товариська вдача. Всюди, куди не пішов, чи не поїхав — дослівно мав громади приятелів.

Але понад усе те Сергій Литвиненко був визначним українським мистцем-скульптором та непересічним організатором мистецького життя в Північній Америці. Можна сказати, що без ініціятиви і зарадности Литвиненка організоване життя української мистецької громади тут ніколи не дійшло б до такого об'єднання й діяльности, як це було за останніх 15-ти років. Без нього — не відомо, якими дорогами те життя пішло б.

Як відомо, для започаткування будь-якої організаційної мистецької праці мусить існувати відповідний пригожий осередок, де з меншим, чи з більшим успіхом можна б організувати не лише ділові і товариські сходини мистців, але й час до часу влаштовувати виставки праць мистців для широкої громади.

Пригадуємо, що коли ми приїхали сюди в 1948-1949 р., то не було тут осередку культури, центру, де зійшлися б українські громадяни цього міста. Тоді ще не існував Український Народний Дім, не було також Українського Інституту Америки, а „Самопоміч" тулилася по малих, винайнятих приміщеннях. Добре сталося, що між нами тоді був Сергій Литвиненко. Добре, що він підшукав ось цей дім, винайняв цю домівку і розпочав культурно-освітню роботу, якої наша громада так дуже потребувала.

Майже одночасно з урухомленням цього осередку, який названо Літературно Мистецьким Клюбом, Литвиненко закликає всіх українських мистців до спільного об'єднання для діяльности на користь української культури. Перші основоположні Загальні Збори Об'єднання Мистців Українців в Америці вибирають Сергія Литвиненка своїм першим головою, яким він був перевибраний на цілий ряд пізніших каденцій. Об'єднання Мистців Українців в Америці має за собою 15 років плідної та успішної праці, якою воно собі заслужило на значення найповажнішої мистецької організації поза рідними землями.

Ця організація зустрічала різні зовнішні і внутрішні труднощі, які, проте, не поменшили основного значення Об'єднання. Воно продовжує велику культурну роботу, яку з такою динамічною ініціятивою розпочав був його основоположник і довголітній керівник — покійний Сергій Литвиненко.

При всіх тих всесторонніх, організаційних заняттях наш Мистець знаходив досить енергії й часу на виконання своїх портретів, композицій, проєктів на пам'ятники і т. д.; виконує ряд менших чи більших замовлень для церков, включно із складними комплексами іконостасів.

Його мистецький дорібок великий і різнородний. Багато його творів дійшли до нас лише у світлинах, а доля оригіналів часто не відома.

У загальному праці Литвиненка до того часу автори ділять на три засадничі групи: портрети, студії і композиції та пам'ятники. Ближча аналіза його творчости напевне доведе до інших поділів, з увагою на поодинокі періоди.

З існуючого досі поділу на перше місце висуваються його праці з обсягу портрету. Мистець любив портрет і культивував його з особливим замилуванням. Литвиненко — як ніхто із сучасних мистців — залишив по собі цілу ґалерію портретів людей, з яких видатні одиниці самі є символами нашої епохи, як композитор В. Барвінський, письменник А. Любченко та ін.

Друга частина — це пам'ятники, яких Литвиненко виконав кількадесять. Останню працю з цієї ділянки виконав Литвиненко для „Союзівки" — пам'ятник-постумент гетьмана І. Мазепи.

Третя група — це етюди і композиції. С. Гординський і покійний Володимир Січинський однозгідні в тому, що Литвиненко був вихований в часах великого впливу Огюста Родена та в майстерні проф. Константина Ляшки в Краківській Академії Мистецтв, і став імпресіоністом, як то кажуть, — з переконання. Мистець любив у своїх композиціях висловлювати рух, що часто бачимо в його проєктах пам'ятників. Натура самого матеріялу такого, як ґраніт, бронза чи бетон, як каже Гординський, диктує певні закони статики і рівноваги елементів. Це змушує мистця до поглиблення студій над знайденням композиційної синтези та часто доводить до майже академічного клясицизму у деяких його працях.

У портретах та композиціях імпресіоністичні прийоми часто є невідлучним елементом його творів. Так, як це буває у заавансованих мистців, ці технічні прийоми у Сергія Литвиненка є лише засобом для його суто індивідуальних мистецьких надбань, з яких особлива виразовість така питоменна — зокрема в його портретах.

1956 року тут, у Ню Йорку, вийшла друком коротка монографія про Сергія Литвиненка. Сьогодні ця монографія вимагає великих доповнень. Об'єднання Мистців Українців в Америці мобілізує засоби, щоб те доповнення видати у формі другої частини монографії. Головна Управа Об'єднання певна, що багато з наших громадян захоче долучитися до цієї особливої форми вшанування пам'яти нашого визначного мистця.

Головна Управа ОМУА, в порозумінні з Достойною Панею Надею Литвиненко, вдовою по покійному мистцеві, обдумує також найкращий спосіб збереження цього мистецького дорібку, що становить посмертну виставку.

Усе своє енергійне і повне динамічної праці життя покійний Сергій Литвиненко виповнив змістом — він жив для свого народу. Його, здається, ніщо інше поза цією найвищою любов'ю не цікавило. Можна до нього застосувати вислів Юрія Яновського, який сказав, що мені ті кораблі, на яких не видно прапорів моєї вітчизни!..

● **У Філядельфії створено Фонд на покриття втрат** після грабунку в Коледжі Сестер Василіянок на Факс Чейсі. У зв'язку з тим грабунком Сестри повідомили, що цього року немає змоги в Менор Джуніор Коледжі влаштувати традиційне різдвяне прийняття.

О. Животко-Чернова

„СВЯТОСЛАВ" — РОМАН СЕМЕНА СКЛЯРЕНКА

(Закінчення зі стор. 5-ої)

норм. Церковна церемонія в Царгороді не мала, за Скляренком, місця; княгиня була вже християнкою із болгарського джерела, отже хрещення не могло бути. Однак якась церемонія мусіла там віддбутись, у якій княгиня була діючою особою, інакше не потрапило б це в історію. Імператором був тоді Константин Порфірородний, людина високо обдарована і освічена, письменник-ерудит, автор кількох цінних праць. Він був дуже мудрий і безумовно розумів значення відвідин княгині далекої таємничої Руси, яка спричинила Візантії стільки клопотів. Він не міг бути таким недбалим і неуважним. Але Візантія в романі мусить бути тільки захланною силою, яка прагне всесвітнього панування. Аналогії з Російською імперією насуваються самі. Многонаціональна, многоязична Візантія, де все кипить протестом і снагою визволитись, добре відповідає сучасній імперії СССР.

У романі є завдання виправдати Святослава проти закиду сучасників у занадто великій підприємливості в походах. Святослав не міг триматись вдома, його тягнула далеч, у нім безумовно жила якась спадковість вікінгів, він бо і в походи вибирався радо водним шляхом, був моряком вправним. Його рухливість непокоїла дорадників, і йому не даром закидали: „Шукав землі чужої, а свою втеряв".

Головним ворогом Руси були все ж таки орди. Вони її заллялі зрештою і своєю окупацією спотворили історичний шлях України. Однак, у романі поставлено іншу тезу: головним ворогом є Візантія. Тому всі виправи князів проти неї оправдуються, як превентивні.

Погубним для Святослава був похід на Болгарію. Його випровокував імператор Никифор Фока, сам блискучий полководець доби. Візантія тоді мала тяжкі клопоти в Малій Азії і ось імператор, щоб відтягнути увагу Руси від Візантії, послав золото князеві для організації походу проти Болгарії. Святослава не треба було просити. І він плянував підкорити болгарів і самому стати на Дунаї, його захопила думка поставити свій стіл в Переяславі, бо це означало опанувати великий водний шлях, контролювати звідси торгівлю, оснувати могутню військову базу. Його не цікавив стіл у Києві, і, він посадив там свого малолітного сина Ярополка, другого в землі Деревлянській, а Володимира віддав Новгороду, — він вже бачив себе над Дунаєм.

У романі болгарська кампанія представлена також в ідеальному світлі: Святослав нібн хотів тільки звільнити народ від гнобителів кесарів, які були до пори дружні із візантійським двором. Отже кесарів, як гнобителів, треба знищити, а народ за Русь, бо це ж і споріднений нарід, мова майже та сама, ті самі пісні і любов обопільна.

Візантія, за Скляренком, постійно порушувала мирові договори з Руссю. Скільки раз їх порушувала Русь, про те не згадується. Така інтерпретація нагадує подекуди намагання декого на еміграції вихваляти наш народ як найкращий. Нібито для того, щоб мати незалежність, треба бути найкращим, а не такими, як інші.

Русь хотіла миру, але в одній розмові Анта із Микулою, батьком Малуші, Ант висловлює іншу філософію: „Брані були раніше... світ стояв на брані, брань була до світу..."

У схемі роману є три брати — родоначальники клясової системи: Бразд, Сварог і Микула. Бразд пращур капіталістів, Сварог — середняків-промисловців, а Микула це хлібороб-бідняк. На брань за батьківщину йти зголошується тільки Микула, тільки він здібний на самопожертву патріот. Бразд християнин із практичних міркувань. Він вірить, що Христос захистить його, бо він тройчен у лицях, і він потурбується про бідного на небі, де всі будуть рівні, і це звільняє від відповідальности багатшого супроти бідного.

Микула — зразок народної мудрости. Він у своїй простоті якось все розуміє і діє благородно і правильно. Він проходить через увесь роман. В поході він сходиться із новгородцем і знаходить спільну мову. Вони міркують: „Візантійці хотять з нас зробити холопів, то вже краще своїм князям платити — вони потребують на дружини, на лодії. „Які це дорогі слова — Київ, Новгород, а як близько від людини до людини" — вигукує Скляренко. „Хоч говорять різно, а Вятичі і Меря нібн зовсім забули руські слова, чи не встигли навчитись." Микула розуміє, що це не має значення, що це... „прості люди свого роду"... Отже, краще бути рабом у своїй системі, як у чужій. Деякі „визволителі" доводять, що в тім щось є...

Перед походом у Болгарію Скляренко склав для Святослава програмову промову: ... „Идучи супроти кесаря болгарського, бояр його і дружиння, не підемо проти болгар". Зовсім як тепер — народом визнається тільки та його частина, яка погоджується із „об'єдинителями". Про Еспанію ще досі можна прочитати тут таки, в ЗДА, „істину", мовляв, у Еспанії програв народ; та частина, що відперла комуністів, народом не вважається...

Микула в Болгарії також знаходить споріднений елемент в особі вояка лолоневого Ангела. Вони також розуміють один одного без товмача. Ангел виріває таку істину: „Каган і бояри можуть статись предателями, народ никогда."

Ідеологічно, отже, все „гаразд"... Увагу читача полонить не це, натягнене, а сам образ доби, коли закладались основи нашої державности, життя людей, умовини його. Скляренкові справді пощастило розсунути завісу над сивою давниною. Так, як чудовий поет Юрій Дараган своїми поезіями відкрив княжу добу, так Скляренко зробив це в прозі. Його твір насичений щирою любов'ю до рідної землі, до її історії, до людини і це передається сповна читачеві. Не важно, хто була Малуша. І, властиво, хто знає, хто вона була? Є така легенда, є інша про Рогнідь, яка відмовлялась роззути робинича Володимира. Отже, і в тім щось є...

Скляренко виразно ідеалізує образ таємничої Малуші. Вона така неймовірно горда, що годі й зрозуміти. В старі часи і середньовіччі при всіх княжих дворах виховувались, разом із законними дітьми, байстрюки і ніхто тим не обурювався. Їх мамам щось давали і вони зникали. Так мало бути і з Малушою. Княгиня Ольга нібн їй наділила село Будутин, а Малуша нібн не прийняла дару, не брала допомоги і від брата Добрині, бо і то княже. Так потенула я морі робочичів на княжих добрах. Святослав одружився, Малуші не шукав (не до того йому було), особливого значення епізоду не надавав, сина Володимира перед іншими не фаворизував, хоч той був найстаршим. Генія свого випадкового сина він ще не міг розпізнати, бо й сам був замолодий, а син ще не міг проявитись.

Малуша наче була ключницею. Це дуже важлива функція, складна. Треба великої і природньої інтеліґенції і практики, орієнтуватись на вазі, по пам'яті, тому сумнівно, щоб такою молодою Малуша була ключницею. Певніше, що дівчина працювала в княжих покоях, порядкувала, а що була гарна, то могла звернути увагу молодого княжича і бути його першою любов'ю. Виховувала Володимира бабка і, видко, любила, але чому вона його не хрестила, коли дітей Ільдіке ахрестила? Це дивно і незрозуміло, чому Саятослав, будучи сам переконаним поганином, не протестував проти хрещення дітей. Зрештою, його увага була де-інде. По роману Святослав був толерантний щодо релігії. В Болгарії, коли під його опіку здався патріярх Дам'ян, він прийняв і патріях, також льояльний, пригадав Святославу, що у себе на Руси він терпить кожну віру.

Мирні відношення Гори, тобто пануючої кляси, із князями Скляренко означує як вимушені — в ім'я безпеки країни. Князі не можуть обійтись без Гори — звідтам надходять провідники і їм треба давати і давати. Інакше не можна, бо „люди загинуть без князя і бояр." Отже кесарю — кесарево, у себе, а деінде треба кесарів понищити. Така двостороння річ. Без еліти не можна, бо народ згине без проводу, але еліту не можна хвалити, треба її згудити і це Скляренко вправно переводить.

Святослав відбув свій страхітливий зимовий похід із Болгарії, дійшов до острова Григорія, де на нього ждала пастка, і ось він в останню ніч говорить знову із Микулою, перевіряє минуле. Так хоче автор для останньої деклярації князя-демократа. Святослав каже Микулі: „Я тільки князь ваш, а ходили зі мною смерди... Їм, а не мені, судити, чи марно ми ходили". І Микула премудрий заспокоює князя, що не марно ходили, бо все для спасіння землі і людей руських від ромеїв. Ще треба згадати поучення Святослава Володимирові. Воно створене автором, а не автентичне. Князь повчає сина: „Велика наша земля, неосяжна, на одному її кінці сонце сходить, на іншому заходить, на одному кінці крижані гори, на другому Руське море". Батько Володимира міг прийняти у свій час віру Христову тільки не від гречинів, а від болгар. Згадує синові, що мати його — роба і що того не треба соромитись... бо це не тавро, а любов і честь моя... Хіба сила в тому, що один князь, а інший робочий? Сила в тому, хто з них любить Русь, людей наших, землю".

Смерд Данило має також свою думку щодо князя Володимира, він гордий: „Це наш княжич не від якоїсь угорки, а від простої руської дівчини".

Отака мораль переводиться щиро, чи не зовсім щиро?! Але власне така мораль провела книгу в життя.

Коли покласти на вагу цінностей всю продукцію Скляренка, тих 15 книжок на одну терезу, а на другу тільки „Святослава", то тереза із попередньою творчістю мусить зробити шалений скок вгору. Вона як пір'я.

Яке щастя для письменника так закінчити свій творчий шлях! Це справді феномен, щоб після десятків років замовленого творення раптом — справжній твір. Не можна і не слід вважати це якимсь випадковим явищем чи, мовляв, злагодились обставини, от і написав. Ця цінність, здається, лежала, як таємний скарб, десь у надрах творчої істоти письменника давно і вирвалась нарешті на поверхню нестримним струмом. Виглядає так, що у істоті письменника-творця були дві течії — відкритий неглибокий потік, у якому зглядались революційні події в офіційних шатах, будови і надбудови, прикрашені відповідними декораціями. Це була творчість для партії, обов'язкова, механічна, де не можна було забуватись, щоб не проскочило щось небезпечне. І була друга течія — підземна, повноцінна творча течія, сповнена справжнього почуття, творчість серця і розуму у гармонії цих сил. І та течія в кінці життя письменника вибухла і надала йому ціни. Цю ціну знають неприятелі і може багато дали б, щоб „Святослава" написав не український письменник. Але ось часом і нам пощастить.

Тепер довелося їм перекладати з української мови на московську, щоб дати своєму читачеві. І перекладають...

194-ий ВІДДІЛ УНС В НЮ ЙОРКУ ВІДЗНАЧИВ СВОЄ 45-ЛІТТЯ

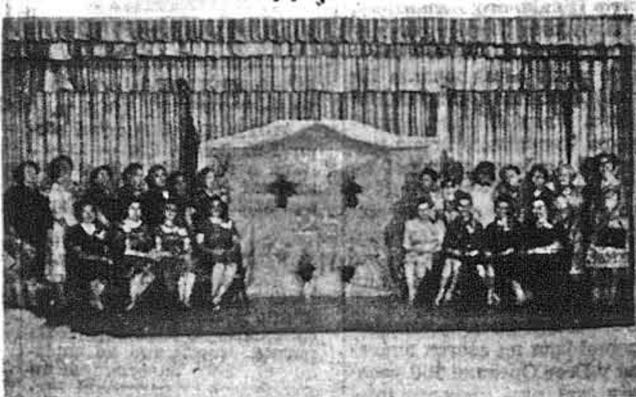
Ню Йорк. — В суботу, 12-го грудня ц. р. тут у приміщенні Українського Народного Дому відбулося врочисте відмічення 45-річного ювілею Т-ва „Свобода", 194-го Відділу УНСоюзу. Був це колись єдиний Відділ УНСоюзу і взагалі єдине українське товариство, яке існувало в західній частині міста, але згодом й воно долучилося до української громади в східній його частині. На це товариське свято склалася громадська гостина для членів і гостей, зокрема делеґатів інших місцевих Відділів УНСоюзу та видана друком історія Т-ва „На піонерському шляху", авторства д-ра Я. Падоха, яка частинно друкувалася у „Свободі" минулого року.

Гостину відкрив голова Товариства, головний секретар УНСоюзу, Ярослав Падох. Пригадавши минуле установи, він склав поклін і подяку всім тим, які заснували її і для неї трудилися впродовж 45 років. Окремо згадав він організатора товариства Петра Задорецького, одного з найбільш заслужених місцевих громадян минулого часу, першого предсідника Василя Романюка та довголітнього секретаря Степана Гнатишина, які не мали змоги прибути на свято, та приявних на ньому основника і довголітнього касира, Теодора Пітулу з дружиною, Миколу Маркова, бувшого предсідника, Антона Сагайдака і інших. Учасники тепло прийняли цю згадку й замість письмового привіту підписалися на примірниках історії Відділу, які будуть пересланi згаданим піонерам.

Святочною вечерею керував голова контрольної комісії Товариства д-р Едвард Жарський. Він привітав усіх приявних, а особливо представників Екзекутиви УНСоюзу, а саме головного предсідника Иосипа Лисогора, гол. касира Романа Слободяна, гол. радну Марію Демидчук, голову місцевої громадської централі мґ-ра Івана Базарка, голову Окружного Комітету Відділів УНСоюзу в Ню Йорку адв. Івана Флиса та голову філядельфійської округи Степана Гавриша, голову „Самопомочі" проф. М. Лисогора, делеґатку 64 Відділу СУА Стефу Салдан, був. гол. контролера Петра Кучму, представника місцевого Відділу „Провидіння" Миколу Турецького, союзових секретарів і найстарших з приявних піонерів Івана Сидора з Асторії та Михайла Галькевича з Бриджпорту, Конн. з дружиною та членів уряду Відділу ювілята, касира І. Василишина і Андрея В. Никифорчука, які зайняли місця за головним столом. Після цього голова Товариства представив приявних, зокрема представників Відділів УНСоюзу, число 5, 59, 83, 184, 204, 267, 287, 893, 324,327, 361, 450 і 457. Між приявними був Богатан Титла, мистець-маляр, який оформив ювілейне видання Товариства, редактор „Америки" Мстислав Дольницький, письменник Іван Керницький, спортовий редактор „Свободи" Володимир Сохан, і чимало інших передових союзових та громадських діячів.

На програму зустрічі склалося також відчитання протоколу перших основних зборів Товариства, які відбулися 8 лютого 1919 року, що його відчитав касир Товариства інс. Іван Василишин, після чого голова зустрічі д-р Е. Жарський відчитав надрукований в книжці привіт покійного гол. предсідника У.Н.-Союзу Дмитра Галичина, написаний з нагоди 40-річчя товариства „Свобода". Після цього гол. предсідник И. Лисогір виголосив коротку промову, яку закінчив побажанням для Відділу та його членів з нагоди ювілею. Після вечері вітали ювілята головний касир Р. Слободян, гол. радна М. Демидчук, був. гол. контролер П. Кучма, мґр. І. Базарко від Об'єднаного Комітету м. Ню Йорку, адв. І. Флис, від Окружного Комітету УНС, М. Турецький від „Провидіння", І. Сидор від живучих піонерів, Евстахій Манацький від нової іміграції, яка розбудувала Відділ і інс. п. Михайло Салдан від мешканців села Лівчичі, стрийської землі, еміґранти з якої заклали Товариство. Відчитано письмові привіти від Петра Задорецького і проф. Івана Скверднянського, секретаря 46 Відділу УНС. Зеня Никифорук відчитала уривок з книжки, виданої Товариством, після чого письменник і водночас предсідник 457 Відділу УНС, Іван Керницький виголосив гумореску на союзові теми. Після цього гол. предсідник И. Лисогір вручив секретареві Відділу - ювілята, Василеві Никифорчукові, почесну грамоту УНСоюзу за його 15-річну працю на пості секретаря і визначні заслуги при розбудові Відділу, який зі скромного числа 22 доходить до вісім сотень членів. Приявні познайомилися з виданою Товариством книжкою й після зустрічі спільно знялися.

Срібний Ювілей 34-го Відділу УЗХ в Дітройті

Членкині 34-го Відділу УЗХреста в Дітройті

Відділ Українського Золотого Хреста ч. 34 в Дітройті (Гемтремк) відзначив своє 25-ліття бенкетом 20 вересня 1964 р., у великій залі Укр.-Американського Осередку.

До почесного стола засіли о. ігумен І. Лотоцький ЧСВВ, радна Дітройту Маруся Бек, голова Головної Управи УЗХ Марія Квітковська, теперішня Управа відділу УЗХ ч. 34 на чолі з п. Ю. Осадчук, та почесні гості, члени центральних установ. Сцена була по мистецьки удекорована (роботи інж. С. Білого).

На почесному місці на сцені стояли організаційні прапори УЗХ і ОДВУ. До столів засіли членкині, репрезентанти громадських організацій та гості.

Програму відкрила голова 34 відділу УЗХ — пані Юлія Осадчук, привітала численно зібраних та попросила пані Марусю Паламар керувати дальшою програмою.

Головною бесідницею була почесна гостя, Маруся Бек. Вона вказала на не легку працю українського жіноцтва і про великі осяги нашого жіноцтва. Зокрема підкреслила значення світової Федерації Українських Жіночих Організацій (СФУЖО), до якої і Український Золотий Хрест належить. Існування СФУЖО, — як єдиного центру, який координує і репрезентує українське зорганізоване Жіноцтво, — є великим осягом, бо це українські жінки знайшли спільну мову.

Промовляла голова Головної Управи УЗХ, Марія Квітковська. Вона вітала ювілянток від Головної Управи та вказала на значення цієї організації в Америці, пригадала цілі, для яких УЗХ постав в 1931 р. Пані голова подякувала членкам за їх відданість ідеї українського державного визволення та за їх жертвенну працю і передала на руки голови відділу, пропам'ятну Грамоту.

Про працю відділу розповіла Юлія Чайковська, одна з найдавніших і найактивніших членок 34 відділу, довголітня голова, теперішня референтка зв'язків.

Різні потреби назрівали впродовж 25-ох літ, колесо історії оберталося, і всюди членка УЗХ знаходила спосіб, як спричинитися своєю працею, для добра свого народу: допомагати політичним в'язням на рідних землях, втікачам і інтернованим під час війни, воякам в американській армії.

Пані Чайковська згадала про участь в праці для Америк. Червоного Хреста під час другої світової війни. В архіві відділу є багато листів-подяк.

Слідувало предсталення членок-ювіляток, яке перевела пані Осадчук. Рясними оплесками присутні дали признання їм за труди. Пані голова згадала померлих членок.

Другу чстину Роковин розпочав молитвою о. ігумен І. Лотоцький. До столу подавали молоді членки українського Демократичного Клюбу, серед них доньки членок УЗХ. На сцені почалася музична частина програми.

Виступила родина Ондаських (батько і троє дітей), які співали українські пісні при власному супроводі. Виступали Олег, Андрій і Оксана Хмелі зі співами, українськими танками та піяно сольо. Панна Я. Зубальська, в гуцульському строї з чуттям віддеклямувала вірш М. Буковинки: „Поклін жінкам". Всі виконавці програми були винагороджені рясними оплесками.

Далі слідували усні привіти від організацій.

Голова п. Осадчук подякувала всім виконавцям програми і всім гостям за звеличання ювілейних святкувань.

Співом Українського національного гимну закінчено це успішне свято.

Треба згадати, що теперішня управа під головуванням пані Осадчук є активна. відділ проявляє оживлену працю, а гарне співжиття між членками творить атмосферу одної великої гармонійної родини.

Ювілянткам!

М. К.

Ювілейний бенкет в пошану Григорія Китастого в Шикаґо

В неділю 4-го жовтня в Лайонс будинку відбувся ювілейний бенкет присвячений 30-річній кобзарській діяльності Григорія Китастого, який влаштувала філія ОДУМ.

На бенкеті були присутні визначні українські громадські діячі та мистці нашого міста. За столом Ювілята сиділи Григорій Китастий, Оксана Бринь, інж. Степан Куропась, о. Федір Білецький, о. Євген Коропей, мистці: Анатолій Юриняк, Любо Мацюк, композитор Мирон Федорів та Ярослав Кукурудз, Ол. Коновал і Данило Завертайло.

Данило Завертайло відкрив бенкет та дав слово дотепному інж. Ст. Куропасеві.

Про діяльність композитора Гр. Китастого доповідав Ол. Коновал. В мистецькій частині виступала Оксана Бринь з Міннеаполісу, що виконала 4 пісні, музику до яких написав Ювілят: „Вітре буйний" слова Т. Шевченка, „Колискова" — слова Бориса Олександрова, „Не плач Україно", сл. Івана Овечка та Ганни Черінь „Любисток". Акомпаніював їй білоруський композитор Микола Кулікович. Її нагороджували щирими оплесками та троядами.

Сам Ювілят виконав на бандурі та співав „Думу про трьох братів", „Лебеді" на на слова Мих.Ситника, „Удовицю я любив" та „Гомін українських степів", що написав після прочитання творів Семена Скляренка „Святослав" та „Володимир". Одумівки піднесли Григорієві Китастому великий кошик троянд від молоді.

Рівночасно з привітами вони дарували чи деклярували менші суми на ансамбль бандуристів. Першою вітала Оксана Бринь від хору „Дніпро" в Міннеаполісі, яка від своєї родини пожертвувала на ансамбль 10 дол.

Адвокат Ґ. Мула, вітаючи від трьох кооператив: Т-ва Самопоміч, кредитова каса „Самопоміч" та кооператива „Самодопомога", склав 100 дол. Від УРСорзу вітала п-ні Катерина Доманчук-Баран та зложила чек на суму 100 дол. від УНСоюзу вітав п. Олек і задеклярував 100 дол. Вітаючи Ювілята давній друг капелі д-р Роман Смук зложив 50 дол. ВідЗУАДК вітав Іван Іванчук і від себе склав 10 дол. Від молоді в Борнсайді, де може буде можливість мати також ансамбль бандуристів, вітав інж. Андрій Мойсіяха і зложив 10 дол. Від Т-ва Українських Бібліотекарів Америки вітав Роман Верес, від братів білорусів композитор Микола Куликович, від станиці Укр. Вільного Козацтва ім. ген. Івана Омеляновича Павленка проф. Василь Іващук та зложив 10 дол..

Від мистців Шикаґо Любо Мацюк, о. Федір Білецький від парафіян своєї парафії а від своєї родини на ансамбль бандуристів склав 10 дол. Для росту ансамблю ще дарили директор „Тризуб", щадничо-позичкової каси П. Пуцило 100 дол. інж.. Ст. Куропась 100 дол., родина Куриляк 100 дол. адвокат Яремко подарував Гр. Китастому вишиту- українську сорочку та від своєї торговельної фірми „Євшан Зілля" 50 дол., д-р Л. Серединський 50 дол., Кратер Гері Тамара 20 дол., Галінковський Василь, годинникар, 20 дол. та П. Вигінний 10 дол.

Григорій Китастий, забираючи слово подяки, був до глибини душі радий теплим прийняттям його в Шикаґо.

Він висловив щиру подяку першим його помічникам, а саме проф. Василеві Іващукові, що безкоштовно взявся поширювати ідею створення кобзарської одиниці на терені Шикаґо через свою радіопередачу. Він зложив свою подяку панству Іванові Романюкові з дружиною, які перші, як тільки ОДУМ робив організаційні кроки в творенні ансамблю, прийшов до ОДУМ з пожертвою на ту ціль 130 дол., кажучи, що надалі місячно буде давати по 15 дол.

Цей зворушливий бенкет закінчено виступом співачки Оксани Бринь піснею „Нагадай бандуру" на слова Н. Калюжної, яку спільно виконано з Ювілятом Григорієм Китастим.

Олексій Коновал
член 423-го Відділу УНС

Приклад гідний наслідування

У програмі вечірніх курсів міського університету в Акроні, Огайо, вже другий рік ведеться курс історії України. Цей курс історії України в осінньому семестрі 1964-65 відвідує 20 слухачів, половина з яких є американські студенти українського походження, які направду щиро цікавляться історією батьківщини своїх батьків. З жалем треба ствердити сумний факт, що на цей курс історії України вписалися тільки два студенти, родичі яких є новоприбулі еміґранти. Тут насувається питання, чому вимагаємо від чужинців, щоб вони вивчали нашу історію, коли самі не хочемо її вивчати? Історія — це учителька життя, що не тільки вияснює минуле, але теж зв'язує його зі сучасним та допомагає передбачити майбутнє. Тому не диво, що уряди державних націй пильно дбають про те, щоб їх громадяни вивчали свою історію і тому не диво, що у них є органічний зв'язок сучасности з минулим, і тому не диво, що наші окупанти забороняли нам вивчати нашу історію, або так її викривляли, що в нас зв'язок сучасности з минулим є якщо незрозумілий то не зовсім ясний. Висновок ясний: у вільних країнах ми мусимо виховувати більше істориків, які працювали б та вияснювали різні питання з історії України для нас самих і для чужинців.

На цей курс історії України вписався теж 78-літній о. д-р Володимир Пеліх, б. професор Академічної гімназії у Львові, а тепер парох Кантону, Огайо, який помимо свого його віку та високої освіти (д-р філ. з віденського університету) доїжджає 20 миль до Акрону, щоб слухати викладів з історії України. Цей факт звернув увагу університетських чинників, які подали відповідний інформаційний матеріял до двох місцевих американських часописів „Акрон Бікон Джернал", який помістив фото о. д-ра В. Пеліха та відповідну замітку у ч. 176 з 7-го жовтня. І кантонська газета „Кентон Репозітор," ч. 195 з 10 жовтня помістила фотографію о. д-ра Пеліха з проф. д-ром Т. Мацьковим та довшу замітку під наголовком „Священик, 77, ще все шукає знання", переклад якої дослівно подаємо:

„Всечесніший о. монсіньйор Володимир Пеліх, парох тутешньої української католицької церкви, є одним з 1.780 студентів, які записалися у цьому семестрі на різні вечірні курси в акронському університеті.

Чим о. Пеліх відрізняється від інших студентів? Він уродився на Україні і записався на курс історії України. Він буде відзначати17-го жовтня 78-ліття. Він доїжджає тижнево з 1020 Лемперт Ст. НЕ, Кентон. Він має ступень д-ра фільософії зі славістики з Віденського університету.

О. Пеліх живе в ЗДА вже 14 років і два місяці тому став парохом для української парохії, що начислює 50 українських родин, які мають свою церков при 821 Ґіббс Авеню. Більша частина його парохіян прибула після 1949 р. Давніше він був парохом української католицької церкви у Лорейні, Огайо, 10 років.

Його теперішній професор в університеті в Акроні, д-р Теодор Мацьків, був колишнім парохіянином о. Пеліха у Франкфурті.

„Я хочу навчитися ще більше від авторитетної особи" — була пряма відповідь о. Пеліха на питання, чому він записався на курс історії України. О. Пеліх читав деякі публікації д-ра Мацькова в ділянці історії України і уважає його за компетентного учителя.

Уродженець Львова, о. Пеліх одержав докторат з філософії в 1913-ім році.

Від 1928-30 о. Пеліх був послом до польського сойму. Опісля він вчив в Академічній гімназії. Історією України о. Пеліх почав інтересуватися вже давніше.

О. д-р Пеліх є живучим прикладом для всіх тих, які вірять, що вік ніколи не є перешкодою для продовжування та поглиблювання знання. Хоч о. д-р Пеліх є одним з найстарших студентів в університеті в Акроні у цьому осінньому семестрі, бистрий погляд у його очах та активність його думки ставить його в ряди найбільш ентузіястичних студентів."

А. В.

УКРАЇНСЬКЕ ІСТОРИЧНЕ ТОВАРИСТВО

Беручи до уваги інтереси дальшого розвитку української історіографії, а також сучасний підневільний стан історичної науки на рідних землях, українські історики у вільному світі визнали за потрібне заснувати Українське Історичне Товариство.

Членами Товариства можуть бути історики й дослідники допоміжних історичних наук, а також ті особи, що цікавляться історією України й загальною історією та бажають причинитися до розвитку української історичної науки у вільному світі.

Українське Історичне Товариство ставить перед собою такі завдання:

1. Об'єднувати істориків, а також активних прихильників української історичної науки.

2. Пильнувати й боронити інтереси вільної української історичної науки та її кращі традиції.

3. Нотувати й виправляти фальшиві і тенденційні інтерпретації історії України в історичних працях СССР і у вільному світі.

4. Видавати і розбудувати історичний журнал „Український Історик" і допомагати у виданню монографічних праць з історії України.

5. Сприяти виявленню, реєструванню й вивченню джерельних матеріялів до історії України в закордонних архівах і бібліотеках.

6. Співпрацювати з українськими науковими установами у вільному світі і налагоджувати зв'язки з чужинецькими історичними товариствами.

Завдання Українського Історичного Товариства широкі і відповідальні. Проте ми віримо, що спільними силами зможемо причинитися до розбудови вільної української історичної науки і тим самим виконати свій обов'язок перед українською і світовою наукою й перед українським народом.

Тому звертаємося до істориків і прихильників української історичної науки підтримати цей почин і стати членами Українського Історичного Товариства.

Адреса Ініціятивної Групи:
Д-р Любомир Винар,
634 Highland Avenue
Boulder, Colorado

За Ініціятивну Групу:
Д-р Марко Антонович, проф. д-р Богдан Винар, доцент д-р Любомир Винар, проф. Ілля Витанович, д-р Олександер Домбровський, проф. Василь Дубровський, проф. Михайло Ждан, проф. д-р І. Каменецький, проф. д-р Петро Курінний, д-р Роман Климкевич, проф. д-р М. Міллер, проф. д-р о. Ириней Назарко, проф. д-р Олександер Оглоблин, проф. д-р Ярослав Пастернак, проф. д-р Микола Чубатий.

Помер сл. п. Григорій Гупало

Дня 14 листопада відійшов від нас у вічність на 74-му році життя відомий у Ню Йорку громадянин Григорій Гупало, родом з міста Поморяни, Зах. Україна. Прибувши в 1911 році до Америки, він брав жваву участь у різних наших організаціях, не жалував гроша на народні цілі. Був засновником Комітету Народного Дому і других товариств у Ню Йорку; був платником Народного Фонду УККА від його заснування, передплачував „Свободу" і другі видання. Похорон відбувся 14 листопада з похоронного Заведення до укр. Церкви в Синд Велей Н. Й. на історичний цвинтар Ріджвуд Н. Дж. Співав гарний хор.

Промову над гробом виголосив колишній співак із Капелі Ол. Кошиця Гліб Шандрівський. Були вінки і Богослуження.

Т. Симчишин замість квітів передав 20 дол. на УВАН — у Ню Йорку.

М. С.

● **Цегольні в Совєтському Союзі** переживали велику кризу, багато їх зовсім закрили, а слово „цегла" зникло з совєтських словників, просто тому, що Хрущов волів цементові бльоки за цегли. Тепер привернули цеглі її давнє право в будівництві.

Спорт

редагує В. СОХАН

КАЛЕНДАРЕЦЬ ЗМАГАНЬ УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ

УСК Ню Йорк — „Австрія" Ф. К., футбольні змагання з циклу гор за Чашу ЗДА, відбудуться в неділю, 20-го грудня, о год. 12.15 по пол. на грищі Українського Спортового Майдану при 124-ій вулиці і 31-ій евню у Коледж Пойнті, Н. Й.

На цьому ж грищі о год. 2.00 в програмі подвійних змагань в грі за Чашу ЗДА зустрінуться Грецько-Ам. СК — НСК Бруклин.

„Тризуб", Філядельфія — „Ерцґебірґе", Філядельфія, футбольні змагання з циклу гор за Чашу ЗДА, відбудуться в неділю, 20-го грудня, о год. 2.30 по полудні на грищі при 29-ій і Камбрія вулицях у Філядельфії.

СТАН ПОКАЗНИКА
Футбольної Ліґи Східньої Конференції з 14-го грудня 1964

Південна Дивізія

	Точки	Ворота
УСК Ню Йорк	19: 5	30: 5
Тризуб	17: 7	28:13
Н. Й. Інтер	11: 9	17:19
Н. Й. Амерікенс	9:13	16:25
Н. Й. Гота	8:12	10:13
Грецько-Ам. СК	7: 7	15:17
Мінерва ПФ.	1:19	7:25

Північна Дивізія

	Точки	Ворота
Б. В. Ґотче	15: 7	21:17
Дойчунґарн	15: 9	33:26
Джуліяна	13: 9	23:17
Метрос	9:11	20:20
Гунґарія	9:11	21:21
Чоном. Січ	3:17	11:34

УСК — „ДЖУЛІЯНА" 0:0

Асторія, 13-го грудня. — Склад УСК-у: Яблевський, Шеферс-Феррі, Кравець-Руїз-Цап. - (Фрайтаґ) - Шмотолоха - Скірка - Сапія - Махник. Коли симпатики УСК-у довідалися, що густа мряка перешкодила приїздові літаком п'яти змагунів першого складу з Канади, їх скромним бажанням було бачити якнайменшу програну своєї дружини. Тим часом цей резервовий склад вже в першій половині, коли УСК грав у десятку, не лише вправно боронив своїх воріт, але і здобувався на гарні акції до воріт противника. Чим далі, тим більше переконували амбітні і завзяті змагуни УСК-у, що вони були грізним партнером для італійців. В другій половині, коли на грище ввійшов одинадцятий, хоч і з невигосною контузією коліна, Фрайтаґ, обличчя гри ще більше змінилося та вирівнялося відношення сил. Нерішений і безворітний вислід цих змагань треба вважати успіхом резервового складу УСК-у, для якого ці змагуни врятували дуже цінну точку в мистецьких грах Південної Дивізії Східньої Конференції.

В дружині УСК-у головним „філяром" дефензиви був Руїз, який справді панував на задніх лініях. Яблевський не мав надто багато стрілів, завдяки добрій грі оборони і помочі, та нецільним стрілам „Джуліяни". Все таки він оборонив декілька дуже грізних стрілів і цим показав свою клясу. Кравець і Цап мали чимало праці, з якої добре вив'язалися та доповнювали тверду пару оборонців Шеферса і Феррі. В нападі Сапія не мав свого дня, але Шмотолоха і Скірка пильно працювали і їм завдячує цю нерішену дружина в нападі якої обидва крила були більше статистами. Резервовий воротар Махник на одному крилі і недиспонований через невигосну контузію Фрайтаґ дали все таки свій вклад у цей успіх, бо вони затруднювали двох змагунів противника, які їх крили. На 20-ій хвилині другої половини В. Шмотолоха одним зі своїх сильних і цільних стрілів вже минув безрадного воротаря, але м'яч відбився від рога стовпа назад у поле.

Суддя Петерс кермував змаганнями справедливо і рішучо.

в. с.

ВІСТКИ УСТ „ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ"

„Чорноморська Січ" (юнаки) — „Сейнт Пол" (юнаки) 6:3

Рівер Бенк Парк 13 грудня. — Цю високу перемогу здобули молоді січовики в товариській зустрічі з юнаками „Сейнт Пол" з м. Рівер Бенк Парк, Н. Дж. Був це перший виступ наших юнаків в цьогорічному сезоні, в якому вони змагатимуться в Стейтовій Футбольній Лізі Юньйорів. Опікуном і тренером молодих січовиків є відомий наш спортовий діяч, кол. футболіст п. Б. Чапля. В складі юнаків виступають в більшості минулорічні учні: Р. Вовк, Р. Гой, В. Гой, М. Гординський, Р. Смук, Л. Гура, Я. Вільчинський, А. Петляр, Б. Шкурат, Ю. Чапля і Д. Канайда. Ворота в цій грі здобули: Канайда 3, Л. Гура, Шкурат і Чапля по одному.

НОВА УПРАВА МАТІРНОГО Т-ВА „ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" НЮАРК

Чергові, 39-ті річні Загальні Збори Гімнастичного Т-ва „Чорноморська Січ" відбулися в двох сесіях, при чому голосування картковою системою проведено 13-го грудня. Як відомо УСТ „Чорноморська Січ", що зорганізувалося за співініціятивою тодішнього голови „Чорноморської Січі" п. І. Атаманця, являється одним з найактивніших відділів цього Гімнастичного Т-ва. Велика кількість членства УСТ стали активними членами матірного Т-ва, а також „шеровцями", деякі займають провідні становища. Згідно зі заслугами за спортову працю в системі організації „Чорноморської Січі" в цьому році до Проводу Т-ва були вибрані знову визначні члени спортової секції, тобто члени УСТ „Ч. Січ". Склад Управи на 1965 рік: М. Матишш — голова, мгр. Б. Підлуський — 1-й заст., В. Роговський — 2-й заст., д-р І. Ярош — секр., мгр. І. Хамуляк — фін. секр., С. Длугош — касир. До Контрольної Комісії вибрані: І. Атаманець, С. Кронівський і П. Колісник. Перед новою Управою Т-ва є важлива справа: знайти відповідний дім в „українській" секції. В ньому обов'язково треба буде вбудувати різнородні спортові влаштування для численних спортових ланок, які тепер тиняються по чужих винайманих залях.

УСПІХ ЛОВЕЦЬКОЇ ЛАНКИ

Стрільці ловецької ланки „Ч. Січі" в складі М. Матишш, М. Миськів, І. Лужів і М. Оленяк закінчили з успіхом ловецький рейд в Нюйоркських „Карпатах" — Кетскильських лісах. Згадана збірка стрільців повернула до Нюарку з цінною здобиччю оленем, що його застрелив Олекса Миськів.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ УСТ „ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ"

Загальні Збори УСТ „Ч. Січ" відбудуться в неділю 27 грудня в домі „Ч. Січі" при 18-ій Евню в Нюарку. Усіх членів, симпатиків, спортовців і спортовок, проситься взяти участь.

О. Твардовський

КАЛЕНДАРЕЦЬ СЕЗОНУ 1964/65 КАРПАТСЬКОГО ЛЕЩЕТАРСЬКОГО КЛЮБУ НЮ ЙОРК

26 — 31 грудня 1964: участь членів КЛК в ролі інструкторів лещетарства на пластовому таборі в Кіллінгтоні, Вермонт.

16 січня 1965: прогулька до Віндгем Скі Ерія, Н. Й., а після неї Товариський Вечір на „Союзівці".

30 січня 1965: прогулька на змагання у великому спляльомі на Гаймавнт, Н. Й.

30 — 22 лютого 1965: прогулька автобусом з Ню Йорку до Лаврентіян Мт., Квібек, Канада, на лещетарські першості УСЦАК.

В половині березня 1965, (день ще буде устійнений), відбудеться прогулька автобусом з Ню Йорку на Вайт Фейс Мавнтен, Н. Й.

Провід КЛК в Ню Йорку, як організатор цих імпрез, радо вітатиме участь в них членів і нечленів КЛК.

Я. Рубель

РОМАН ЛІСЕВИЧ ВИЗНАЧНИЙ ФУТБОЛІСТ СЕРЕДНІХ ШКІЛ

В першостях католицьких середніх шкіл північного Ню Джерзі в американському футболі вибивається на чільне місце змагун Католицької Ессекс Школи студент Роман Лісевич. Провідник футбольної дружини цієї школи Ґреґ Ріл оцінює Романа, як дуже доброго і всестороннього змагуна дефензиви та офензиви і копуна. Коли недавно Роман Лісевич не міг взяти участи в чергових змаганнях своєї школи, яка вже мала за собою вісім перемог за порядком, провідник дружини сказав, що втрата зі складу Романа рівнозначна із втратою чотирьох змагунів. Батько Романа, Олександер Лісевич був теж активним спортовцем, а тепер є суддею европейського футболу. Брат Романа, Петро грає футбол в дружині доросту „Чорноморської Січі" в Нюарку.

М. СКЛЯР ЗДОБУВ ПЕРШІСТЬ У ШТУЧНІЙ ЇЗДІ

На совгарських першостях стейтів Північного Атлантику, які відбулися 11-го грудня у Вест Орендж, Н. Дж., здобув перше місце серед юнаків 10-річний Михайло Скляр із Масапіква, Лонг Айленд. Своєю певною і вправною їздою цей милодий майстер штучної їзди зайняв безконкуренційне перше місце в обов'язкових фігурах, а опісля вдержав звання чемпіона доброю поставою в дальших довільних фігурах їзди на льоду.

В різних конкуренціях штучної їзди на совгах змагалося у Вест Оренджі 100 учасників, які вже відтепер працюють над собою з думкою про здобуття права на участь в наступних Зимових Олімпійських Ігрищах 1968 року в Ґренобле, Франція.

МЕНШЕ ЧУЖИНЦІВ У ФУТБ. ДРУЖИНАХ ІТАЛІЇ

Чільні італійські футбольні клюби, які належать до найбагатших в Европі, вже довший час анґажували чимале число добрих футболістів з різних країн світу. В останньому часі „мода" на закордонних футболістів минула і зайшла слідна зміна в тому відношенні. В двох минулих сезонах число чужинців футболістів значно зменшилося. Два роки тому було їх в Італії 77, а в сезоні 1964/65 мають всі італійські клюби тільки 44 чужинців. З цього числа в дружинах найвищої ліґи Італії грають тепер 33 чужинці.

ДАЛЬШІ ГРИ ФУТБОЛІСТІВ УКРАЇНИ В АФРИЦІ

Дружина київського „Динамо" здобула нову перемогу в турне по країнах Африки. Після перемог над футболістами Судану, на терені якого йде пильна підривна робота комуністів, „Динамо" переїхало до Каїра в Єгипті і там перемогло 3:2 дружину „Ахлі". Ворота для українців з Києва здобули: Базилевич, Каневський і Сабо.

Футболісти донецького „Шахтаря" вже осягнули тільки нерішену 1:1 у зустрічі зі збірною провінції Куїлу в країні Конго (столиця Браззавіль). У повідомленнях про ці змагання преса не подає, скільки опікунів супроводить цих совєтських спортсменів та як багато з них мають спеціяльні неспортові завдання, подорожуючи по Африці, на яку Москва має апетит.

в. с.

„ТРИЗУБ" — „ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" 5:1

Філядельфія, 13-го грудня

Склад „Тризуба": Свич, Бодяк — Рач, Кунга (Ілай) — Луна — Джуліо, Віоля (Мендонка) — Мендез — Ферейра — Вентлянд — Яковина.

Склад „Чорноморської Січі": (тільки 10 змагунів) — Саварин, Савицький — Блек, Сивлик — Янґ — Каздоба, Воробець — Несторенко — Сольчаник — Понось.

У першій півгрі ворота для „Тризуба здобули: у 12-ій хвилині Яковина, у 29-ій та 32-ій хвилині Ферейра, у 40-ій хвилині Вентлянд.

У другій півгрі „Чорноморська Січ" грала із скріпленою обороною. На 62-ій хвилині Понось притомно використав похибку Боротяка і здобув ворота для „Чорноморської Січі". На 70-ій хвилині Яковина післав м'яч довгою „головкою" під ворота „Чорноморської Січі", а Вентлянд скерував м'яч теж „головкою" у сітку.

При ослабленому складі „Чорноморської Січі" можна було сподіватись вищого висліду змагань. Це не сталося завдяки жертвенній грі змагунів „Чорноморської Січі" та їхній добрий фізичний кондиції.

Я. Татомир

Збори Відділів Українського Народного Союзу

СУБОТА, 19-го ГРУДНЯ 1964 р.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Місячні збори Т-ва Запор. Січ — 117-ий Відд. в год. 6:30 веч. в приміщенні Укр. Кат. Ветеранів при 33 Іст 7-ма вул. — Управа.

НЮ ГЕЙВЕН, Конн. Річні збори 370-го Відд. точно о год. 12:45 по пол. Проситься всіх членів прийти вирівняти свою залеглість до УНС і до Товариства. Члени, що не вирівняють своїх залеглих вкладок, будуть суспендовані. Рівнож проситься кожного члена, щоб вирівняв свою вкладку і посмертне до Т-ва. На зборах буде: вибір нового уряду і плян праці Відділу і Товариства в 1965 р. — В. Гіна, секр.

НЕДІЛЯ, 20-го ГРУДНЯ 1964 р.

ПАВНТОН, Масс. Річні збори Т-ва ім. Т. Шевченка — 122 Відд. в год. 2-ій по пол. в Т-кім домі при 14 Maple Ave. На порядку нарад: відчитання протоколу, вибір нової управи на 1965 р. та інші важні справи. Е. Василик, предс., М. Шура, касир, М. Попович, секр.

ПАСЕЙК, Н. Дж. Річні загальні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 42-ий Відд. о год. 2-ій по пол. в УНДомі при 237 Hope Ave. На зборах буде звіт уступаючої Управи і вибір нової на 1965 р. Тому, що наш Відділ вже від років є першуном в приєднуванню нових членів до УНСоюзу, на збори завітає гол. секр. Д-р Я. Падох. По Заг. Зборах для всіх учасників буде прийняття, де Гол. Секретар поділиться з присутніми своїми враженнями з праці УНСоюзу як цілості і наші завдання на майбутнє. — І. Блиха, предс., П. Головачук, фін. секр., В. Новацький, кас., В. Марущак, секр.

ЦЕНТРАЛ ФОЛС, Р. Ай. Річні збори Т-ва ім. І. Франка — 93 Відд. в год. 1-ій по пол. в Pulaski Hall, Roosvelt Ave. Присутність кождого члена є обов'язкова. — Ю. Трепклер, предс., І. Данилюк, секр.

БЕТЛЕГЕМ, Па. Місячні збори Б-ва св. Димитрія — 288 Відділ в год. 11-ій ранку, по Сл. Божій. Проситься членів прибути та вирівняти свої вкладки. — А. Данилюк, предс., В. Загвоський, кас., Д. Мушастий, секр.

САУТПОРТ, Конн. Річні збори Т-ва ім. Т. Шевченка — 84-ий Відд. в год. 3-ій по пол. в залі УНДому при 279 Kings Dr. На порядку: вибір уряду на 1965 р. Проситься членство прибути на збори. О. Куян, предс., М. Ґудзік, касир, О. Галетій, секр.

СТЕМФОРД, Конн. Річні загальні збори Б-ва св. Арх. Михаїла — 350 Відд. в год. 2-ій по пол. в УНДомі при 60 Канал вул. Будуть звіти управи і Контр. Комісії та вибір нової управи на 1965 рік. В неділю рано, буде відправлена Панахида за померлих членів Відділу, по Співаній Службі Божій. — Г. Слобода, предс., Т. Фінів, секр., Т. Зозяк, касир.

WEST PULLMAN, Ill. Річні збори 216 Відд. о год. 1-ій по пол., зараз по Сл. Божій в церковній залі св. Михаїла при 122 — 11 Parnell Ave. На порядку нарад важні справи, як злука Відділів. Присутність членів обов'язкова. — Управа.

WEST PULLMAN, Ill. Річні збори 222 Відд. о год. 1-ій по пол., зараз по Службі Божій в церковній залі св. Михаїла при 122 — 11 Parnell Ave. На порядку дня: важні справи, як злука Відділів. Присутність членів обов'язкова. — Управа.

WEST PULLMAN, Ill. Річні збори 243 Відділу, о год. 1-ій по пол., зараз по Службі Божій в церковній залі св. Михаїла при 122 — 11 Parnell Ave. На порядку дня: важні справи, як злука Відділів. Присутність членів обов'язкова. — Управа.

АЛЛЕНТАВН, Па. Річні загальні збори Б-ва св. Михаїла — 147 Відд. о год. 1:30 по пол. в парафіяльній залі при 803 Н. Фронт вул. Приявність усіх членів обов'язкова. — Д. Рудакевич, предс., І. Заворський, секр.

Посмертні згадки

СЕМЕН СТРУХМАНЧУК, член та предсідник Т-ва ім. Дм. Вітовського — 268 Відд. УНС на Франкфорді, помер 5 листопада 1964 р. Покійний походив з с. Росоховатець, пов. Підгайці, Зах. Україна. Похорон відбувся 10-го листопада ц. р. з похоронного заведення до церкви св. Свщ. Йосафата а звідтам на цвинтар св. Марії в Факс Чейс.
Вічна Йому Пам'ять!
О. Барилка, секр.

ТЕОДОР ІВАНИЛО, довголітній член Б-ва св. Василія — 168 Відд. в Перт Амбой, Н. Дж., помер 25 жовтня 1964 р. на 83-му році життя. Походив з с. Черче, пов. Рогатин, Зах. Україна. Полишив у смутку дружину Анну, дочку Катерину, сина Василя, 3 внуків, брата Івана і сестру Марію в Україні. Покійний був прикладним батьком і добрим членом Т-ва. Похорон відбувся 28 жовтня ц. р. при участі родини, знайомих, сусідів та членів Б-ва до української церкви Успіння Пресв. Богородиці, а відтак після відправлення Богослуження на парафіяльний цвинтар в Вудбрідж, Н. Дж.
Вічна Йому Пам'ять!
Гр. Бабин, секр.

ІВАН БІЛЕВИЧ, довголітній член Т-ва Українська Січ — 482 Відд. УНС в Карнеґі, Па., помер 26 жовтня 1964 р. на 77-му році життя. Покійний нар. в с. Рушичі, пов. Перемишль, Зах. Україна. Полишив у смутку сина Івана, доньку Анну та 5 внуків. Похорон відбувся 29 жовтня ц. р. з похоронного заведення до Укр. Церкви при участі родини, членів Відділу, приятелів та знайомих на парафіяльний цвинтар.
Вічна Йому Пам'ять!
І. Сус, фін. секр.

ТЕКЛЯ СТРИЖАК, членка 62 Відд. УНС у Філядельфії, Па., померла 3 липня 1964 р. проживши 69 років. Народилася в листопаді 1895 р. в с. Лука Мала, пов. Скалат, Україна. Покійна була прикладною громадянкою, що зберігала красні українські традиції. Полишила в смутку мужа Андрія, сина, 2 дочки і 4 внуків.
Вічна Їй Пам'ять!
В. Васильків

ПАВЛІНА ВАСИЛИНА, довголітня членкиня Б-ва св. Йосафата — 217 Відд. УНС в Рачестер, Н. Й., померла 10 жовтня 1964 р. проживши 84 роки. Походила з м. Калуш, Зах. Україна. Залишила в смутку 3 зам. доньки Стелу, Ольгу і Мері, 2 жон. синів Петра і Івана, 9 внуків і 22 правнуків. Похорон відбувся 13 жовтня ц. р. з костела св. Тереси, при участі родини і членів Б-ва. Тіло Покійної поховано на Holy Sepulchre Cemetary.
Вічна Їй Пам'ять!
В. Колданський, секр.

ІВАН БАБЯК, член Т-ва св. Володимира — 471 Відд. УНС у Монтреалі, Канада, помер 12 вересня 1964 р. Покійний нар. 22 липня 1902 р. в с. Настасів, пов. Тернопіль. Покійний був членом „Просвіти", брав активну участь в українському житті до приходу большевиків 1944 р. був війтом в с. Настасові. Покійний полишив в глибокому смутку дружину Анастазію, сина Мирослава в Україні, сина Михайла, невістку Софію, 2 внуків Мирославу, Василя в Монтреалі. Вся родина є членами УНС. Похорон відбувся у вересні ц. р. на місцевий цвинтар.
Вічна Йому Пам'ять!
В. Цимбала, секр.

ЮСТИНА КУДЛИК, довголітня членкиня 338-го Відділу УНСоюзу в Монесен, Па., померла в листопаді 1964 р. на 82-му році життя. Покійна походила з с. Чапля, пов. Ліско, Зах. Україна. Полишила в смутку 2 синів Івана і Володимира, доньку Ольгу, 6 внуків і 3 правнуки. Похорон відбувся 16 листопада ц. р. до Укр. Паровосл. Церкви в якій о. Н. Федорович відслужив похоронні відправи.
Вічна Їй Пам'ять!
Н. Кущ, секр.

Вступайте в члени УНСоюзу!

ТАРЗАН, ч. 5357. Нові пригоди...

THE OLDER MAN PERFORMED THE INTRODUCTIONS. "I'M DOCTOR BATES, AN ANTHROPOLOGIST, AND THIS IS MY ASSISTANT, BOB COOK—"

"WE ARE IN DESPERATE NEED FOR A GUIDE TO THE INTERIOR OF THE JUNGLE—HERE!"

TARZAN FROWNED. "DO YOU REALIZE THAT NO WHITE MAN HAS EVER BEEN IN THIS TERRITORY BEFORE?"

Старший чоловік доконав представлення, — Я є доктор Бейтс, антрополог, а це є мій асистент Боб Кук...

— Ми розпачливо потребуємо провідника до центру джунглів... ось тут!

Тарзан насупив брови. — Чи ви знаєте це, що жадна біла людина ще не була на цій території?